Die Hervormer

MERENSKY BIBLIOTEEK
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
4-3-1974
Klasnommer 2(68)
Registernommer H 64/12

Jaargang LXIV Nr. 12
MAART 1974

Amptelike orgaan van die
Nederduitsch Hervormde
Kerk van Afrika

By die Poswese as
Nuusblad geregistreer

DIE OU LETTEREGEBOU UNIVERSITEIT VAN PRETORIA — „Van der Hoff" fees.

Beskou die saak kalm-uit u gesin se oogpunt.

Is u gesin ook so onbekommerd en rustig?

AVBOB se omvattende gesinsversekering bied die beste **en eenvoudigste vorm van voorsorg.** Dit verseker landswye diens **van gehalte en stabiele waarde.** Ons 50 jaar van ondervinding is u **waarborg.**

Ons beskou die saak kalm – uit u oogpunt.

AVBOB

'n Hand van versekering

LID VAN DIE AFRIKAANSE VERBONDGROEP
AV

Die Hervormer

MAART 1974

Redakteur:
Ds. Joh. Dreyer,
Van Riebeeckstraat 97, Potchefstroom.
Redaksie:
Vroue Rubriek: Mev. Marie Dreyer.
Prof. dr. P. S. Dreyer; Dr. P. J. T. Koekemoer;
Dr. D. J. C. van Wyk; Prof. dr. F. J. van Zyl.
Sekretaris van Redaksie:
Ds. P. M. Smith, Kompilator Kerklike Publikasies
en Beriggewing.
Posbus 2368, Pretoria.

Inhoud

Oorlog, olieboikot en God 1
Die teologiese opleiding 2
Barábbas of Jesus 3
Kruis en Kommunisme . . . 4
Die boodskap van Miga . . . 6
Dr. en mev. Oosthuizen — na vyftig jaar 7
Van der Hoff na vyftig jaar . 9
Geloofsleer 9
Die kerk en Van der Hoff . . 10
Christelike Nasionale toonaard van Van der Hoff en die teologiese opleiding . . 11
Van der Hoff self oor sy vyftig jaar 14
Benaming in ons kersteningswerk 18
Jerusalem se mure . . . 19
Verontrustes in Geref. Kerk in Nederland 21
Kerklike verbruike onveranderlik? 22
Kersspel 1973 23
Uit Pietermaritzburg . . . 24
Uit Bulawayo 24
Hervormde predikantsvroue . . 25
Goeie werke 26
Termyne verstryk 27
Kategese en ander verkondiginggestaltes . . . 27
Die kinders se Hervormer . . 29
Amptelike berigte 31
Doodsberigte/Memoriams . . 31

Jaargang LXIV Nr. 12

Oorlog, Olieboikot, en God

Daar het deesdae 'n nuwe metode van oorlogsverklaring en oorlogsvoering gekom. Vroeër jare was daar 'n offisiële oorlogsverklaring tussen twee vyandige volke. Nou is daar selfs geen waarskuwing nie. Onverwags word 'n ander land ingeval en voor die volk wat aangeval word, goed weet wat gaande is, hoor hy die knal van masjiengewere, die bars van bomme en die gedreun van vliegtuie. En dan word nog 'n dag vir die inval op die ander land gekies wat vir die betrokke land ongerieflik is, soos op die „jom kippoer", die groot versoendag met die jongste inval in Israel.

Die nuwe manier van oorlogsvoering is die sielkundige manier. Dit geskied deur insypeling, ondermyning van sedes, boikot en terrorisme, maar ook deur dwang- en afpersingsmiddels. So het olie nou 'n wapen geword in die hande van die Arabiere. Hierdie oliewapen word nou gebruik in verband met die oorlog in die midde-ooste, tussen Israel en sy Arabiese vyande. Laasgenoemde gebruik nou hulle olie om vriendskap mee af te dwing, om volke daartoe te bring om kant te kies teen Israel. Daar is dan ook al lande wat ter wille van die so nodige olie vir hulle industrieë omgeswaai het en hande van vriendskap na die Arabiese lande uitgesteek het.

Die V.V.O. het begin met sanksies bv. teen Rhodesië toe te pas met die hoop dat die boikot so 'n land ekonomies sou dwing om kop te gee en na die pype van die V.V.O. se magsorganisasie te dans. Hierdie bose voorbeeld word nou deur die Arabiese volke gevolg. Die bal kaats terug en tref verskillende van die volke wat hulle so vir sanksies beywer het. Die Woord het hulle gewaarsku maar hulle het nie aandag daaraan gegee nie. „Wie 'n kuil grawe, sal daarin val; en hy wat 'n klip rol, dit sal na hom terugkom" (Spr. 26:27).

En dit is nie alleen olie wat nou as wapen teen die westerse nasies gebruik word nie, maar ook die skaking van vliegtuie, waardeur tientalle mense elke keer omkom. Hierteenoor het die V.V.O. 'n opvallende slap houding ingeneem en die westerse nasies het nie soos een man daarteen geprotesteer nie uit

☐ Blaai om

OORLOG, OLIEBOIKOT, EN GOD

☐ Vervolg van vorige blasy

vrees om hulle vriendskap met die Arabiese state in gevaar te stel. En nou het die Palestyne terroriste die lugvaart op hol, maar nog gebeur daar so goed as niks, want die Afroasiatiese-kommunistiese blok hou hulle hande daaroor.

Die vraag kan egter gestel word: Is dit Bybels reg om net die Arabiere en dergelikes raak te sien met hulle bose planne? Beskik God dan nie ook oor hulle nie? Gebruik Hy hulle en hulle kwaaie voornemens nie om sy wil te volvoer nie? Moet ons nie agter die Arabiere God sien staan nie? So was dit met die psalmdigter. Agter diegene wat die lewe vir hom moeilik maak, sien hy God staan. Hy bid: ,,U het ons in die net gebring . . . U het mense oor ons hoof laat ry, want U het ons getoets, . . . U het ons gelouter" (Ps. 66:10-12).

Is die olie nie 'n wapen in die hand van God om die afvallige nasies mee te tugtig nie? Is dit nie 'n roepstem tot die westerse nasies met hulle sedelose verval, hulle sodomie en vergoeiliking van allerhande ondeugde, hulle sportverering en mammonaanbidding nie? Het God dan nie Nebukadnesar, die wrede onderdrukker van klein nasies, tot 'n strafmiddel in sy hand gemaak nie? In dié sin word hy self genoem 'n dienaar van die Here (Jer. 27:6) 'n tugroede tot 'n strafoordeel bestem (Hab. 1:12).

Alleen as die westerse nasies in hierdie oliedebakel sou sien die hand van die Here tot geloofslouteriing, tot bekering, alleen dan sal dit tot seën wees. So nie ,sal die klag van die Here by monde van Jesaja (65:2), die profeet wees: Tevergeefs ,,het Ek my hande die hele dag uitgebrei na 'n opstandige volk, wat wandel op 'n weg wat nie goed is nie.,,

Joh. Dreyer.

DIE TEOLOGIESE OPLEIDING

Die voorsiening van predikante aan die kerk in Suid-Afrika sedert 1652 kan in drie fases ingedeel word. Die eerste hiervan was toe die Nederlandse Oos-Indiese Kompanjie predikante aangestel het vir sy beamptes en die geleidelike groeiende bevolking aan die Kaap die Goeie Hoop. Die voorloper onder hulle was ds. Johan van Arckel wat in 1665 die eerste predikant aan die Kaap geword het. Hierdie manne was almal Hervormd en die kerk self het geressorteer onder die klassis Amsterdam van die ou historiese Hervormde Kerk van Nederland. Hulle opleiding is hoofsaaklik ontvang aan die Ryksuniversiteit van Leiden en Utrecht in Nederland. Hierdie eerste fase het geduur vir ongeveer 'n ander halwe eeu.

Die tweede fase het begin met die oorname van die Kaap deur Engeland. Lord Charles Somerset het sy hart daarop gestel om die bevolking te verengels. Om daarin te slaag moes ook die Hollandse kerk verengels en een van die metodes was om geen Nederlandse predikante meer toe te laat nie, maar om Skotse dominees vir die hollandssprekende Kaapse gemeentes aan te stel. Hierdie beleid is veral deur sir Harry Smith kragtig deurgevoer en vir dié tyd groot getal Skotse leraars het hulle invloed laat geld in die Kaapse kerk, selfs tot vandag toe.

Die derde fase in die voorsiening van predikante vir die Afrikaanssprekende kerke het beslag gekry met die totstandkoming van die teologiese kweekskool in Stellenbosch in die jaar 1859. Daarna het die Gereformeerde Kerk gevolg met 'n eie opleiding op Burgersdorp in die Kaap Provinsie wat na die Tweede Vryheidsoorlog na Potchefstroom verplaas is.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk het van die begin af 'n ander standpunt ingeneem en dit is, dat die toekomstige predikante nie in 'n kweekskool opleiding moet ontvang nie, maar in 'n ruimer kring en 'n meer wetenskaplike opleiding moes ontvang as wat destyds in Suid-Afrika in 'n kweekskool moontlik was. Met ander woorde die Hervormde Kerk het 'n universitêre opleiding vir sy toekomstige bedienaars van die Woord voorgestaan en omdat dit dié tyd in Suid-Afrika nie moontlik was nie, moes die jongmanne na Nederland gaan vir die akademiese opleiding. Die bedoeling was goed, om deeglik wetenskaplik gevormde manne op die preekstoel te kry, maar die geleenthede daartoe was moeilik in die dae met die gevolg dat die gemeentes geen jongmanne gehad het om te beroep nie.

Waar die nood baie hoog was is toe manne uit Nederland en ook enkele uit die Nederduits Gereformeerde Kerk beroep. En van hierdie manne was daar sommige wat hulle nie alleen baie tuis gemaak het in die ,,klimaat" van die Hervormde Kerk nie, maar uitstaande werk gelewer het.

Van die Nederlanders noem ons onder andere ds. Dirk van der Hoff, die ,,eerste leraar van Transvaal", ds. N. J. v. Warmelo, ds. M. J. Goddefroy, ds. Jac van Belkum en ds. L. E. Brandt. En van die gewese N.G. leraars mag die name van ds. C. W. du Toit, ds. P. W. Ennis en ds. D. F. Erasmus nie verswyg word nie, almal manne wat die Hervormde Kerk trou en met veel opoffering gedien het.

Uiteindelik is tog ingesien dat die mooi ideaal om aan die toekomstige leraars 'n deeglike universitêre opleiding te verskaf in die buiteland nie die

☐ Na volgende bladsy

nodige vrugte afgewerp het nie. En toe die geleentheid hom voorgedoen het om 'n teologiese fakulteit aan die destydse Transvaalse Universiteitskollege op Pretoria te stig het die Hervormde Kerk dit gesien as 'n verwesenliking van 'n lank gekoesterde ideaal en is die aanbieding tot vorming van so 'n fakulteit gretig aangegryp. Op 25 Januarie 1917 het die Kuratorium besluit tot vestiging van 'n teologiese fakulteit en op 1 April van dieselfde jaar is die fakulteit toe amptelik gestig met dr. J. H. Greyvenstein as die eerste professor en P. J. J. Venter as die eerste student, gevolg deur H. P. Wolmarans en P. S. Grobler. Die jaar daarop het as teologiese studente ingskryf T. F. J. en J. G. M. Dreyer en na hulle A. J. G. Oosthuizen en C. H. Rautenbach en van die tyd af het daar jaarliks een of meer studente ingeskryf en het die stroompie geleidelik groter geword sodat aan die end van 1973 twaalf proponente tot die bediening toegelaat is en sedert 1917 tussen 200 en 300 tot die kerklike bediening toegetree het. Sedert die stigting van die fakulteit het 'n paar professore al gekom en gegaan na enige jare van vrugbare wetenskaplike teologiese arbeid. Oorlede is al proff. J. H. Greyvenstein en B. Gemser. Geëmeriteer is prof .S. P. Engelbrecht, H. P. Wolmarans, E. S. Mulder en S. P. J. J. van Rensburg. In al die vakatures het die Here in sy genade voorsien.

Op 24 Maart 1924 is die Hervormde Teologiese Vereniging „Van der Hoff" gestig, vernoem na die „eerste leraar van Transvaal". Hierdie vereniging sien dus terug op 50 jaar van diens deur die krag en genade wat die Hoof van die kerk daartoe verleen. Die vereniging word gelukgewens en wysheid en genade toegebid. Mag God sy seën gebied, sodat die lede van die vereniging van nou en van die toekoms tot 'n ryk seën kan wees.

Joh. Dreyer.

OORDENKING — LYDENSTYD

BARABBAS of JESUS

Matt. 27:17: „Wie wil julle hê moet ek vir julle loslaat: Barábbas, of Jesus wat genoem word Christus?"

Gàbbata!

Dit was die regterstoel van die Romeinse stadhouer, die vors wat oor die provinsie Palestina regeer het.

Jesus is deur die Jode gevange geneem en gedurende die nag en vroeë oggend deur die Joodse Raad verhoor, skuldig bevind en het hulle besluit dat Hy moet sterwe.

Nou was dit so dat die Jode in sake van hulle godsdiens veel vryheid toegelaat en die Joodse Raad oor veel magte beskik het, maar hulle kon nie die doodstraf toepas nie. Waar hulle nou besluit het dat Jesus moet sterwe, moes hulle vir bekragtiging na die Romeinse goewerneur. Die doodstraf kon alleen toegepas word nadat Romeinse reg daaroor beslis het. Romeinse reg — gekenmerk deur die hoogstaande sin vir reg — maar nie altyd so toegepas deur die amptenary nie. Van laasgenoemde is ons teksvers 'n duidelike voorbeeld.

Twee gevangenes is in die hande van die reg geplaas: Jesus en Barábbas.

Jesus, soos ons reeds gesien het, deur die Jode veroordeel — skuldig bevind op „gronde" wat hulle bevredig. Hulle eis dat Jesus moet sterwe!

Hoe graag sou hulle nie maar self en dadelik die vonnis wou voltrek nie.

Dus met hul veroordeelde na Pilatus.

Miskien ook maar goed so mag sommige van hulle geredeneer het. As die gehate Romein hom nou ombring dan is dit mos nie hulle verantwoordelikheid nie — meer nog dit pas hulle beter dat hy aan die vloekhout — die kruispaal sterwe.

DS. W. J. VAN DER WESTHUIZEN

So word ook God's raad vervul.

Jesus die onskuldige nou geboeid na die plaveisel — die regterstoel en wag die Jode op die verskyning van Pilatus.

Eindelik verskyn Pilatus en onmiddellik eis die Raad bekragtiging van hulle reeds gevelde vonnis. Bekragtiging sonder verhoor!

Die Johannes evangelie gee ons heelwat besonderhede van die gebeure. Volgens Johannes 18 vra Pilatus na die beskuldiging en kry hy as antwoord: „As Hy geen kwaaddoener was nie, sou ons Hom nie aan u oorgelewer het nie." So probeer hulle by 'n verdere onregsverhoor verby te kom. Immers wat sal dit tog baat om aan Pilatus te sê dat die klag teen Hom is dat Hy Homself Seun van God genoem het.

Nee Pilatus vonnis jy Hom maar net.

Vonnis Hom — kry Hom uit die pad dat Hy nie verder onheil en ellende saai nie.

Vonnis Hom!

Die regsin van die Romein kom egter hierteen in opstand. Onverhoord vonnis — nooit.

Nee Joodse Raad — wat is sy skuld?

En dan weifel die Raad nie om 'n growwe leuen te vertel nie. „Ons het gevind dat hierdie man die volk verlei en verbied om aan die keiser belasting te betaal" Luk. 23:2.

Hy is 'n oproermaker teen die keiser!

So 'n klag verg egter ernstige ondersoek.

Pilatus neem Jesus na binne en ondervra Hom. Sy bevinding is dat Jesus onskuldig is.

Nou vrees hy die Jode — Lafhartig stuur hy Jesus na Herodes om van Herodes dieselfde uitspraak van onskuld terug te kry.

Ongelukkig dat die beroemde „reg" nie seëvier nie. In sy vrees vir die Jode onderneem Pilatus om Hom te laat gèsel. Dit is 'n skandelike verkragting van die reg — 'n onskuldige word gegèsel.

Hierin sien die Jode hulle kans. As Pilatus reeds die reg sover verkrag het, sal hulle op hom druk uitoefen om verder te gaan en Jesus om te bring.

So sit die lafaard Pilatus met die onskuldige Jesus beskuldig as oproermaker op sy hande.

Hy het egter nog 'n gevangene. 'n Waarlik skuldige oproermaker, naamlik Barábbas. Barábbas skuldig weens oproer waarby bloedvergieting betrokke was. Barábbas 'n woestaard en moordenaar.

☐ Vervolg op bladsy 4

DIE KRUIS EN KOMMUNISME

Dat hierdie opskrif groot moontlikhede vir wanopvatting bied, wil ons dadelik op wys, nog voordat ons verder oor die saak self praat. So 'n bymekaarbring van die evangelie van Christus (by wyse van die uitdrukking „kruis"), en die ideologie van die Kommunisme, kan mens laat dink dat dit hier om twee gelykluidende sake gaan, dat mens te doen het met twee sake wat op een vlak lê, wat vir mense voorgehou word om van te kies, sê nou maar vanweë sekere voordele wat die een teenoor die ander inhou. Die stilswyende veronderstelling is nou dat mens aanvaar dat die twee dinge bloot verskillende denkrigtings van mense is waarvolgens mens nou deur 'n ondersoek van beide kan sê dat die een reg is en die ander nie, of dat dit beter is om die ander te kies. Mens sou byvoorbeeld kon kies (by die Kommunisme) vir 'n materialistiese gedagte waarin jy die oogmerk rig op die lewe **hier en nou** in al sy finaliteit as van die grootste belang. Want hier en nou op aarde eindig die lewe, die lewe self, sê hulle. Daar is geen verdere bestaan hierna of buite hierdie lewe nie — niks van die ewige lewe waarvan sprake is by die kruisgebeure nie. Óf mens sou kon kies vir die kruis met sy bepaalde boodskap, en dan hierdie lewe (en dit is 'n ou beskuldiging van die Kommunisme teen die Christendom) met al sy swaarkry en ellende geduldig aanvaar in die salige wete dat dit kortstondig is, in die wete dat hierna, as alles verby is, 'n hemelse saligheid wag vir die vromes; iets wat rus in die geloof dat Jesus Christus aan die kruis vir ons ewige welsyn gesorg het deur die straf op die sonde weg te neem.

DR. C. J. VILJOEN

Nee, dit is beslis nie twee gelykwaardige sake waarvan die mens gebruik kan maak om volgens die beste wete en insig van sy verstand 'n keuse te maak nie. Ons moet ronduit en duidelik verklaar dat die twee sake nie op dieselfde vlak lê nie. Van die Kommunisme moet ons praat as iets wat deur mense uitgedink — 'n filosofie dus, eintlik 'n denksisteem. Baie duidelik is dit by die Christendom nie die geval nie. **As ons die kruis neem as die teken van daardie hele gebeure wat so duidelik in die evangelie tot ons spreek, dan het ons glad nie iets deur mense uitgedink en uitgespreek nie, maar iets wat gegee is.** (God het immers sy Seun gegee.) Mens praat dan nooit van filosofie nie, eerder van teologie — iets dus wat te make het met die Woord van God, iets deur God gesê en gegee. **Met die kruis het ons 'n boodskap van verlossing, 'n verlossing wat bewerkstellig word (sonder bemoeienis of selfs keuse van mense) deur God in Christus sy Seun.**

Die lydenstyd kom opnuut met sy boodskap van sonde wat weggeneem, vergewe word, met sy boodskap van lewe al moet ons sterwe. Hierdie boodskap is net te vinde in die Bybel, die openbaringsboek wat God die mens gegee het.

Ons bedoeling is egter ook om die aandag van die gelowige leser te vestig op die Kommunisme. Ons het al agtergekom dat dit nie juis meer baie in die smaak val om oor die Kom-

☐ Na volgende bladsy

BARÁBBAS OF JESUS

☐ Vervolg van vorige blasy

Van die kant van Pilatus gesien bied Barábbas hom 'n uitkoms uit sy penarie. Hy, dit is Pilatus, sou graag sien dat Jesus vry uitgaan.

Nou was daar 'n ou gebruik om aan die Jode op die dag voor die paasfees 'n guns te bewys deur een of ander gevangene los te laat. Hierdie geleentheid gryp Pilatus aan. Hy redeneer dat indien hy aan die skare 'n keuse stel tussen Jesus en Barábbas dan sal hulle tog sekerlik Jesus verkies.

Pilatus hou egter nie rekening met die lis van die satan en die haat van die Jode nie.

Maar sien u hoever het Pilatus nou reeds van die reg afgewyk. Jesus die onskuldige word nou reeds op een vlak geplaas met die skuldige.

Jesus wat steeds die lewe gegee het op een vlak met hom wat die lewe geneem het.

Wat 'n lyde vir die Heiland.

Maar die lyde moet nog dieper. Nie net deur Pilatus gereken as skuldige nie. Nee, ook deur die volk verwerp. Hulle kies Barábbas.

Barábbas word losgelaat!

Barábbas die skuldige gaan vryuit!

Jesus die onskuldige oorgelewer om gekruisig te word.

Soos deur al die jare heen gaan daar weer 'n skuldige vryuit terwyl die onskuldige paaslam geslag word.

Begryp ons die diepe sin van hierdie gebeure by Gabbata!

Hoe dikwels gebeur dit nie dat ons binneste vervul is met veragting as ons die skreiende onreg van Pilatus bedink, hoe verafsku ons die owerpriester en skrifgeleerde vir hierdie laaghartige optrede. Hierby mag ons egter nie bly nie. Nee ons moet uit hierdie gebeure die heerlike evangeliewoord van verlossing hoor. 'n Evangeliewoord wat sê: 'n Onskuldige ly sodat 'n skuldige kan vry uitgaan.

Het dit u opgeval dat die lyde en sterwe van Jesus hier die redding van Barábbas was. Hy kon vryuit gaan juis omdat Jesus onskuldig deur die wêreldlike regter veroordeel is.

Barábbas: tipe van die gelowige! U en ek!

Die ewige straf aan liggaam en siel moes gedra word. Die ewige skuld moes betaal word. Kerkermure het ons omring. Alles was verbrou, aan elke gebod skuldig, van nature geneig om God en naaste te haat.

Jesus kom staan langs ons.

Barábbas of Jesus!

Ons of Jesus!

Óf, ons onder die ewige oordeel van God regverdiglik óf, Jesus onskuldig deur die wêreldlike regter veroordeel.

Jesus onskuldig veroordeel sodat u en ek die Barábbasse vryuit kan gaan.

Hoewel daar in die skree van die skare vir Jesus ontsaglik sielesmart opgesluit lê, hoewel die Jode en Pilatus 'n magtige skuldelas op hulle skouers haal, gaan daar tog 'n jubel op uit die skare van gelowiges. Die Raad van God gaan in vervulling sodat daar redding kan wees vir al sy uitverkorenes.

Die mag van die duisternis het skynbaar oorwin — waarheid egter was dat dit slegs 'n volgende fase was in die verlossingswerk van die Here Christus. Hy die onskuldige tree tot die dood toe, sodat u en ek die skuldige kan vry uitgaan.

Amen.

munisme te praat nie. Want as oor Kommunisme gepraat word, word 'n reeks assosiasies gewek. Mens dink dadelik aan Rusland en sy satellietstate; en aan Sjina met sy enorme ekspansiedrang. Mens dink aan die Rooi infiltrasie in Afrika, met sy daadwerklike steun aan terrorisme, of die delikate balans van die situasie in die nabye Ooste kom ter sprake, waar 'n magsewewig alleen met moeite bewaar word deur die bemoeienis van die groot moondhede, waarin die een verteenwoordigend is van hierdie ideologie. Of dit gaan om 'n subversiewe aanval op ons volkseie deur vreemde musiek en literatuur wat uiteindelik weer die Publikasieraad met al sy pogings tot sensuur in die gedrang bring. Van baie van hierdie dinge wil die mens liewer niks verder weet nie. Hulle het al genoeg na doemprofete geluister wat agter elke volksvreemde verskynsel 'n Kommunistiese aanslag probeer soek, en hulle is volkome gelukkig met hulle sensasie-soekende dagblad, en hulle kinders met hulle musiek en hempies waarop geskrywe staan „junk", „narc" en „grass", versier met allerlei kruise en tekens.

Nee wat, die mens van vandag is nie meer so naïef om veel aandag aan hierdie saak te gee nie. Hulle weet dat daar 'n sekere groep is wat filosofiese belangstelling het in die Kommunisme — sy wortels, sy ontwikkeling, sy oogmerke en die moderne verskyningsvorms van hierdie ideologie soos dit in vaktermtaal uiteengesit kan word. Juis hierdie mense het die eerste die alarm begin blaas soos 'n wagter op die muur van ouds. Die kerk het veel te doen gehad met die geklank van hierdie geluid (al bly die sogenaamde „alarmiste" nie populêr nie). Ons reken egter dat die kerk erns maak in hierdie verband in eie geledere.

Ons skryf egter vir gelowiges. Die lydenstyd kom opnuut met sy boodskap van ons sonde wat weggeneem, vergewe word, met sy boodskap van lewe, al moet ons sterwe. Hierdie boodskap is net te vinde in die Bybel, die openbaringsboek wat God die mens gegee het.

Die vraag is of ons besef hoe onaanvaarbaar en afstootlik juis hierdie saak vir die Kommunisme is. Want hier gaan dit om dinge wat onbewysbaar is volgens die wetenskaplike begripsvermoë en verstand van die mens. Hier die bewerings van die Christendom oor die kruis (versoenende lyde en sterwe, opstanding uit die dode, ens.) kan op geen wyse getoets en gekontroleer word nie. Dit moet geglo word. Maar aan geloof heg die Kommunisme geen waarde nie. Wel aan die eksperimentele toets en die uiteindelike gesag van die verstand van die mens

Daarom, onder andere, is die Kommunisme 'n doodsvyand van die Christendom. Dit is duidelik dat hier geen vreedsame naasbestaan kan wees nie. Nie van die kant van die Kommunisme nie, en, wonderlik genoeg, ook nie van die kant van die Christendom nie. So ver strek Christelike verdraagsaamheid nie. Want die Christendom is **roepingsbewus.** Die Heer van die kerk het sy kerk 'n opdrag gegee — baie duidelik, dat hierdie kruisboodskap aan alle mense gebring moet word. Die boodskap van die kruis moet deurgaan, en moet uiteindelik volgens die aard van Christus se alles-oorwinnende werk (aan My is gegee alle mag) aan die kruis, 'n triomferende gang hê. Nou weet die gelowige dat uiteindelik elke knie voor Hom sal buig — maar intussen is die vyandskap nog daar wat die strydende kerk op aarde te verduur het. En tans is die Kommunisme die magtigste vyand van die Christendom. Nog nooit tevore was sulke massas mense afgesluit van Christelike invloed as vandag nie, en was daar so 'n dodelike vyand van die geloof wat met oorgawe, planmatig en doelbewus juis die bolwerke van die Christendom probeer onderploeg nie. Daagliks vermeerder die getalle van die heidendom in die duisternis miljoengewys, terwyl die sogenaamde Christelike lande uitgelewer is aan so 'n invloed van dekadensie dat op sommige plekke selfs die aard en wese van daardie Christendom vreemd begin lyk.

Hiervoor durf die gelowige sy oë nie sluit nie. Hy moet begryp dat nie net die Christendom nie, maar ook die Kommunisme intens roepingsbewus is. So roepingsbewus dat hulle juis daarop ingestel is om wêreldoorheersend te word, om hulle „geloof" ten alle koste te verbrei en uiteindelik elke nasie in te sluk. Om hierdie oogmerk te bereik word van enige denkbare metode gebruik gemaak. Omdat die Waarheid nie vir hulle saak maak nie, staan hulle in diens van die leuen. Die vrede waarna hulle soek is nie die vrede van onse Here Jesus Christus nie maar 'n uiteindelike utopie op aarde, waarin die mens heerser en koning sal wees van daardie koninkryk wat hy self moet maak. Die troosryke boodskap van die evangelie dat Gods koningsheerskappy in Jesus Christus op aarde deurgebreek het, word verwerp.

Maar ons wil terugkeer na ons stelling dat daar ook nie van Christelike kant toegelaat kan word dat die Kommunisme ongehinderd voortwoeker nie. Nie so seer vanweë selfbehoud nie, (Christus hou self sy kerk in stand), maar vanweë gehoorsaamheid, gehoorsaamheid aan sy opdrag. Die kruis moet voortgeplant word ook in hierdie heidenland van die Kommunisme. Dit is seker so dat juis op hierdie punt geweldige probleme ontstaan — ten opsigte van die praktyk, die waar en hoe van die sending waar dit nou die gevestigde kerk raak. In die verlede het ons kerk baie sporadies, miskien net ter wille van die beginsel, hieroor gepraat. Maar algaande, hoe meer die wêreld verander, (en kleiner word vanweë die moderne vooruitgang op tegnologiese gebied) bevind met ons eie land en volk ook die kerk hom direk voor die uitdaging van die Kommunisme.

Maar as die kerk dit erns maak met sy taak soos genoem, is dit dalk goed dat hy ook onderskeid maak tussen Kommunisme en **kommuniste.** Dit is noodsaaklik dat die **mense** wat in hierdie knegskap sit, onderskei en raakgesien moet word, want dit is mense wat bearbei sal moet word. Dit is hierdie werk wat uiteindelik vrug sal lewer — nie so seer die „bestryding van Kommunisme" nie. Blote bestryding van so 'n vyand as die Kommunisme sal nie deug nie. Die kerk moet hom met die doeltreffende wapen aan hom gegee, naamlik die Woord van God, die evangelie wat positief uitgedra moet word ook na kommuniste toe tot binne in hulle kamp.

Dan kan mens meegevoel hê met mense soos Richard Wurmbrand, (al sou na hulle verwys kon word as „andersdenkende" Christene in baie opsigte) wat probeer om onder andere Bybels in te kry agter die ystergordyn wat die Kommunisme teen sulke dinge opwerp. Mens sal dit ook moet goedvind dat waar die kerk van Christus nog gestalte aanneem in sekere lande, dié kerk gehelp word. Want watter ander weg bestaan daar om hierdie werk effektief te doen?

Hier kan wel oor gedink word. Daar **moet** eintlik verder oor gedink — en gebid word. Die weg wat Jesus Christus aan sy kerk voorgehou het, vereis dit. Dan kan iets gedoen word. Die huidige situasie werk mee om van hierdie saak 'n baie aktuele een te maak.

As daar dan nou mense in Europa byvoorbeeld (dus ver van ons af) besig is met die werk, moet ons om onsself heen kyk wat daar gedoen kan word. Afrika bied naby ons genoeg geleenthede om op ons manier te begin aanval. Die voortrollende, agressiewe gety van Kommunisme het ver oor die grense van die stamlande daarvan gestoot en stuit nou teen ons eie grense aan. Of is hulle dalk al lankal oor die grens?

Wie die Kommunisme ken, die weet dat dit hier om 'n saak gaan wat op 'n ysberg in die see lyk. Mens sien bloot die punt wat bo die water uitsteek. Ons moenie vergeet dat dit by hulle om 'n denkrigting gaan, 'n ideologie, wat die hele mens wil opeis en buig en vervorm na sy eie maaksel. Ons

☐ Vervolg op bladsy 8

DIE BOODSKAP VAN DIE BOEK MIGA

PROF. DR. W. C. VAN WYK

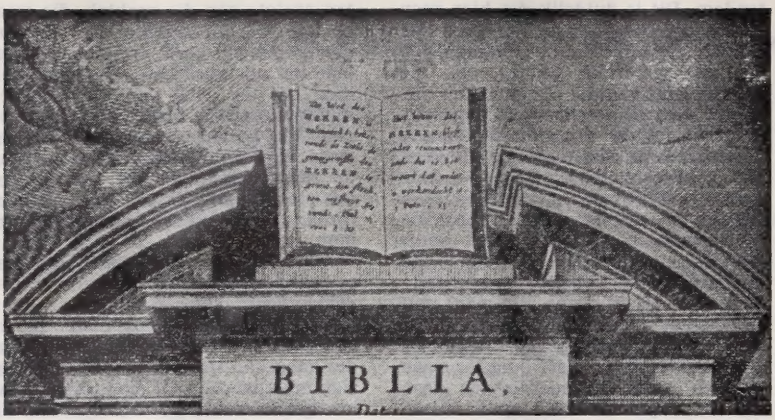

Miga, 'n tydgenoot van die profeet Jesaja, het in Juda opgetree aan die einde van die agste eeu v.C. Hy was 'n Morastiet (1:1), dit wil sê afkomstig van Moreset-Gat, naby die ou Filistynse stadjie Gat. Hier, in die voetheuwels van Juda, het hy gewoon en hom vereenselwig met die eenvoudige boere en herders wat hier geleef het. Nie ver daarvandaan nie, na die Ooste toe, was Tekoa waar die profeet Amos vandaan gekom het. Miga moes as jongman van die optrede van Amos gehoor het en Amos se prediking oor geregtigheid moes 'n groot indruk op hom gemaak het. Terselfdertyd moes hy ook in Jerusalem onder die prediking van Jesaja gekom het, waardeur die ooreenkoms tussen sy verkondiging en dié van Jesaja verstaanbaar word.

Sy woorde is meesal onheilswoorde. Die heilswoorde wat die ongunstige profesieë afwissel word deur die meeste verklaarders as profetiese woorde uit 'n later tyd verstaan, wat ingevoeg is om die harde klank van die oordeelswoorde te versag en om telkens 'n troosvolle noot te bring.

Van sy vroegste onheilswoorde is teen Samaria, die hoofstad van die Noorderyk gerig (1:6vv.). Dié goddelose stad sou dit nie meer lank teen die Assiriërs kon uithou nie. Hierdie profesie dateer uit die tyd voor die val van Samaria in 721. In hierdie jaar het die Assiriërs Samaria beleër, dit ingeneem, die bevolking van Israel gedeporteer en vreemde bevolkingselemente in hulle land gevestig.

Miga het geen leedvermaak geput uit hierdie onheil wat Samaria getref het nie, maar hy wou dat die inwoners van sy eie staat, naamlik Juda, hulle daardeur laat waarsku en nie die slegte voorbeeld van die Noorderyk sou volg nie. Met pragtige woordspelinge hef die profeet 'n klaaglied aan oor Juda en Jerusalem. Dit weerspieël toestande aan die einde van die eeu toe koning Sanherib 'n veldtog na die Weste onderneem het, baie stede in die Joodse platteland onderwerp het en Jerusalem beleër het (1:10-15). Maar sy waarskuwing het op dowe ore geval. Selfs nie die vrees vir die Assiriërs was instaat om hulle tot ernstige berou en bekering te beweeg nie. Hulle hou nie van sy woorde nie, daarom snou die valse heilsprofete hom toe: „Moenie profeteer nie!"

Jerusalem, die hoofstad van die Ryk, en die selfvoldane hebsugtige leiers van Juda was die bron van die kwaad (1:6, 2:1vv.). Sonder vrees stel hy hulle sondes aan die kaak: maghebbers wat hulle mag misbruik en die huis en landerye van die geringe roof (2:2), slegte leiers wat die reg verdraai en „Sion bou met bloed en Jerusalem met onreg" (3.10). Korrupsie was aan die orde van die dag. die regter neem omkoopsgeskenke aan, vir geldelike voordeel gee die priesters uitsprake wat die mense graag wil hoor en om dieselfde rede word almal nog deur die valse profete ondersteun wat daarop wys dat die HERE tog in hulle midde is en geen onheil hulle daarom sou tref nie. So 'n eiegeregtige, godslasterlike eie- en veiligheidswaan kan God nie duld nie, „daarom sal Sion om julle ontwil soos 'n land omgeploeg en Jerusalem puinhope word en die tempelberg bosrante" (3:12). Bykans 'n eeu later het die profeet Jeremia nog hierdie woorde van Miga aangehaal en daarmee vir sy eie lewe gepleit toe hulle hom oor sy onheilsboodskap om die lewe wou bring (Jer. 26:18-19). Maar Miga is nie bang nie. Sy woorde kom nie van homself af nie en sy gesag berus nie by homself nie, en omdat hy krag ontvang van die Gees van God is hy nie bang om die leiers se sonde oop te vlek nie: „Ek darenteen is vol krag, mét die Gees van die HERE, en reg en heldemoed om aan Jakob sy oortreding te verkondig en aan Israel sy sonde" (3:8).

Behalwe hoofstukke 1-3 bevat hoofstukke 6-7 ook dreigwoorde teen Juda. Die HERE tree in 'n regsgeding teen sy volk op: Hy wys daarop hoe Hy sy volk uit Egipte bevry het. Hy het aan hulle net goed gedoen, aan hulle leiers geskenk in die persone van Moses, Aäron en Mirjam (!), die beplande vervloeking deur Bileam in 'n seën omskep, en hulle van Sittim af, die laaste kamp oorkant die Jordaan, tot by Gilgal, die eerste kampplek in die beloofde land gebring (6:4-5). Daarvoor het die HERE net dankbaarheid wat nie tot uiting kom in die offer van tallose stuks vee, ja selfs van menslike eersgeborenes nie, want die uiterlike het sonder die innerlike geen betekenis nie. Die HERE is nie soos die leiers wat net ingestel is op eie gewin nie, maar „Hy het jou bekend gemaak, o mens, wat goed is; en wat vra die HERE van jou anders as om reg te doen en liefde te betrag en ootmoedig te wandel voor jou God?" (6:8). In hierdie verhewe woord van Miga hoor ons die woorde van die groot profete van die agste eeu saamgevat: geregtigheid (Amos), liefde (Hosea) en ootmoed voor die heilige God (Jesaja).

Die pragtige woorde oor die Messias en die Messiaanse tyd wat ons in hoofstukke 4-5 vind het tereg nog altyd 'n groot plek in die Christelike verkondiging ingeneem. Of dit woorde van Miga is of eskatologiese profesieë van 'n na-eksiliese profeet doen aan die verhewenheid, die waarheid, skoonheid en troos van hierdie woorde niks af nie. In ons adventsprediking sal die „En jy, Betlehem Efrata . . . " van Miga 5:1 steeds weerklink, en in ons verering van en gehoorsaamheid aan die Messias wat in Betlehem gebore is, sal ons steeds dankbaar wees vir die vrede wat hy gebring het en wat aan die einde van die dae in volle vervulling sal gaan, wanneer nasie nie meer teen nasie die swaard sal ophef nie, die swaarde en die spiese in landbou-implemente omsmee sal word en ons onverskrik en volkome die HERE as ons koning sal dien.

oOo

Dr. en Mev. A. J. G. Oosthuizen

NA VYFTIG JAAR

Op 24 Maart 1924 is dr. A. J. G. Oosthuizen georden as predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk in die gemeente Oos-Rand met standplaas Germiston. Op 24 Maart 1974 sal dit dus 50 jaar wees dat hy in die bediening staan. „Vyftig jaar" is twee kort woorde om uit te spreek — maar dit is 'n lang en geseënde periode — van die dae voor die eerste gesproke woord oor die radio in ons land gehoor is het ds. Oosthuizen die evangelie aan ons volk verkondig — hy verkondig dit nog steeds en met dieselfde oortuiging en gloed in hierdie dekade van hoë frekwensie modulasie en tegnologiese ontwikkeling — in meer as 7 000 eredienste het hy deur krisis en ontspanning deur feeste en smarte heen, die troos en Blye Boodskap aan sy mense gebring.

A. B. VAN N. HERBST

Dr. en mev. A. J. G. Oosthuizen in die sestigerjare in die kantoor van die Administrateur gefotografeer.

So ver my kennis gaan, het hy die voorsitterstoel van die Algemene Kerkvergadering die langste gevul, vanaf Maart 1948 tot Desember 1964, byna 17 jaar en 17 jaar gekenmerk deur groei en vooruitgang. Dit moes deur die Heer van die kerk so beskik gewees het dat dit hy was wat daardie posisie gedurende die tyd beklee het, want dit was juis gedurende hierdie periode dat ons volk en ons kerk van buite en binne die meeste aangeval is. Die aanvalle is geloods met ammunisie saamgestel uit godsdienstige begrippe wat deurmekaar geroer was met liberalisties-kommunistiese idees. Met verborge politieke slagtande het die kerke in die buiteland en strominge in ons eie land van ons Afrikaanse kerke verwag en vereis om in die Naam van Jesus Christus teen die regering van ons land te draai, op grond daarvan dat die owerheidsbeleid rassediskriminasie en aantasting van menseregte sou wees. Hierdie waanbeeld het die gevaar ingehou dat die kerk die middelpunt van sy verkondiging, **naamlik die heilsfeite aangaande Jesus Christus — die Here, in Wie se Koninkryk dit nie gaan om spys en drank, staatkundige posisies en stemreg nie, maar om geregtigheid en vrede en blydskap in die Heilige Gees** moes verskuif na die verkondiging van **sosiaal-maatskaplike menslike regte, posisies en verhoudinge.** Toe hierdie aanvalle so vel gekom het, het ds. Oosthuizen reeds sy merk gemaak gehad as groot kerkman en patriot, maar die heldere geluid wat hy reeds voor en sedert die sogenaamde Cotteslóeberaad (Desember 1960) met die Wêreldraad van Kerke laat hoor het en die kloekmoedige leiding wat hy in die daaropvolgende krisisjare gegee het, het die hoogtes wat hy reeds bereik het, verby gesteek. Hy was en is nog die voorbeeld van daardie „idee" wat so moeilik onder woorde gebring kan word, maar wat ons verstaan as dié element in die aard van ons voorvaders waaraan ons dit te danke het dat die reformatoriese godsdiens die voedingsaar is wat ons as 'n aparte Afrikanernasie laat voortbestaan het. Ons wat sy reaksies van naby kon waarneem, het die seldsame gawe by hom opgemerk dat hy sommer net weet 'n ding hou gevaar vir die kerk en volk in en eers later uit hart en verstand sy „wete" formuleer en dan so helder en duidelik dat alle teestand versimpel word. Dit was dan ook onder sy leiding dat die Nederduitsch Hervormde Kerk in Maart 1961 uit die Wêreldraad van Kerke getree het.

In hierdie krisis, sal die geskiedenis nog sê, was hy nie die leier van die grootste kerke nie, maar die grootste leier van die kerke.

☐ Blaai om

DR. en Mev. OOSTHUIZEN na VYFTIG JAAR

☐ Vervolg van vorige blasy

Veral uit erkenning vir hierdie optrede het die Universiteit van Pretoria op 18 Maart 1967 'n ere-doktorsgraad in teologie aan hom toegeken.

Hy was begenadig om wetenskap en ervarings tot emosionele volwassenheid te verwerk — gebore op die plaas Leeupoort naby Fochville op die 9de Januarie 1898 toe ons volk in 'n worstelstryd om selfbehoud gewikkel was. Hy ontvang sy laerskoolonderwys op die nabygeleë plaasskool en matrikuleer aan die Gimnasium Potchefstroom van waar hy na die destydse Transvaalse Universiteitskollege te Pretoria gaan om aan die einde van 1923 die grade B.A. B.D. te verwerf Op 21 Maart 1924 word hy georden as predikant van die gemeente Oos-Rand met woonplek Germiston. Die gemeente Oos-Rand het destyds ingesluit die huidige gemeente Germiston, Elsburg, Alberton, Primrose, Primrose-Oos, Boksburg, Benoni, Brakpan, Brakpan-Harmonie, Springs, Springs-Oos en Sundra. April 1928 volg hy wyle ds. Jac. van Belkum in die gemeente Heidelberg op en tree al sterker op die voorgrond in kerklike en maatskaplike sake. Hy word voorsitter van die Oostelike Ring en dien op die stadsraad, hospitaalraad, skoolraad en op beherende liggame van die Volkskool, Emmasdal en Houtpoort. Gedurende die depressiejare word die sierlike kerkgebou te Heidelberg onder sy leiding opgerig. In April 1941 neem hy die beroep na die gemeente Noordelike Pretoria aan, wat toe die grootste gedeelte van die Moot ingesluit het. Onder sy bediening groei die gemeente tot 'n sieraad in die kerk en word etlike gemeentes deur sy toedoen afgestig. Die eerste kerkgebou wat ons vandag beskou as langs moderne lyne ontwerp, word gedurende 1947 opgerig. Die gemeentes van Pretoria val toe onder die Ring van Rustenburg met ds. Oosthuizen as voorsitter. Op 1 Desember 1964 aanvaar hy emeritaat en verhuis na die plaas naby Klerksdorp maar gaan voort met die bediening deur as pastorale hulp die gemeente Hartbeesfontein te bedien. In 1966 neem hy die beroep na Parys aan waar hy en mev. Oosthuizen tot groot vreugde en inspirasie in gemeente en gemeenskap staan.

In die gemeentes waar hy gedien het, sal hy altyd onthou word as 'n uitstaande pastor en opregte vriend.

Ons kan ons kwalik 'n raad of kommissie in die kerk voorstel waarop ds. Oosthuizen nie gedien het nie en die leiding geneem het nie. Vanaf 1928 tot en met sy emeritaataanvaarding dien hy met een kort onderbreking op die Raad van Finansies en feitlik vir dieselfde periode as lid van die direksie van die Weeshuis en sedert 1955 as voorsitter. Hy sal onthou word as lid en voorsitter van die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding en op die direksies van Ons Tuis, Voortrekker Tehuis en op die Raad van die Universiteit van Pretoria.

Dit was veral op die direksie van die Weeshuis waar ons vir die eerste keer kennis gemaak het met sy liefde vir die kind en waar sy inspirasie en heldere insig vir ons as spoorslag gedien het. Sy besondere begrip van die kerklike finansies en administrasie het op die Weeshuisdireksie en Raad van Finansies duidelik geblyk — 'n feit wat hy nooit wil erken nie.

Ook buite ons landsgrense het ds. Oosthuizen met onderskeiding die kerk en ons volk se tradisionele standpunt gestel. Op sy kenmerkende rustige en weloorwoë wyse het hy die kerk verteenwoordig by die vergadering van die Presbiteriaanse Alliansie te Princeton, V.S.A. gedurende Julie 1954 en by die Wêreldraad van Kerke te Evanston, Chicago, Augustus 1954. Sy vasberade leiding oor ons teologiese, kerklike en maatskaplike standpunte het nie net op voorgenoemde vergaderings duidelik geklink nie, maar het vir ons en ons nageslag bewaar gebly in sy uitgebreide korrespondensie met kerke, organisasies en persone in die buiteland.

Sy huwelik met mej. M. R. Geldenhuys aan die begin van sy bedieningsjare is seker een van die gelukkigste waarmee ons kennis gemaak het. Dit is selde dat 'n mens 'n huwelikspaar kry waar albei sulke uitstaande leierseienskappe besit. Die dinamiese en so eg vroulike persoonlikheid van mev. Oosthuizen vereis beslis 'n aparte beskrywing. In elke gemeente en gemeenskap waarin sy beweeg het, is haar duidelike spore te vinde. Met die stigting van die N.H.S.V. het sy die leiding geneem en vir 25 jaar het sy dié voortreflike orgaan van bystand van ons kerk as voorsitster gedien. Hierdie seldsame pastoriepaar het styl by ons kerklike funksies ingedra en gedien tot voorbeeld vir menige huis. Uit die huwelik van hulle enigste kind dr. J. G. M. Oosthuizen met mej. Suzan Jacobs, is vyf kinders gebore — die vreugde van oupa en ouma.

Oor een ding is ons bly en dankbaar — dr. Oosthuizen en mev. is nog daar — nog voorsitter van die Weeshuisdireksie en steeds bereid om sy kerk te dien. Sy liefde vir mense, sy vriendelike geselskap en fyn humorsin maar bowe alles die wyse raad van 'n wyse vader-figuur is nog in ons midde!

Mag hulle deur die genade van God lank vir ons gespaar bly.

oOo

KRUIS of KOMMUNISME

☐ Vervolg van bladsy 5

aan die suidpunt van Afrika is die doelwit van hulle agressie, omdat ons nog altyd probeer het om skepsele van Jesus Christus te wees, en om sy maaksel en eiendom te wees, mense wat voorts ook in hulle lewens- en wêreldbeskouing daarvan blyke gee. In soverre ons nog bolwerk van die Christendom op dié wyse is, sal die wekroep dringend bly om ag te gee op hierdie dinge, en die pogings van die kerk aktief te steun deur positiewe bydrae. Ons moet in hierdie lydenstyd, as die betekenis van die kruis van Golgota so ryklik tot ons spreek, hierdie dinge nie vergeet nie.

oOo

Die onbeperkte verbruik van alkohol skep nie alleen die dronkaard en die alkoholis nie, maar ook die ontroue eggenoot en die ontroue eggenote.

— L. H. Bennet.

VAKANSIEWOONSTELLE
WARMBAD

Keurige vakansieverblyf vlak by die Minerale Bad. Verskillende tipe woonstelle (2 tot 7 beddens) elk met badkamer, kombuis, oop stoep en gratis motorafdak; grasperke en braaivleisplekke. Woonstelle daagliks skoongemaak. Besonder lae buitenseisoentarief. Toerusting: Beste gehalte meubels: ingeboude klerekaste en kombuiseenhede; elektriese stowe, ketels en yskaste; beddegoed, kookgereedskap en eetgerei word volledig voorsien. Brosjure gratis beskikbaar.

SPA-VISTA
VAKANSIEWOONSTELLE
Voortrekkerstraat 65,
Telefoon 535, Warmbad, Tvl.

KRONIEK . . . . .

VAN DER HOFF — NA VYFTIG JAAR

DR. A. J. G. DREYER

Die Teologiese Vereniging Van der Hoff, vernoem na die eerste predikant in Transvaal, is op 24 Maart 1924 gestig. Op enkele uitsonderings na was al die diensdoende predikante van ons kerk op een of ander stadium lid van hierdie studentevereniging. Die afgestudeerdes word altyd as erelede beskou. Volgens die 1974 Almanak is daar slegs twee predikante nog voltyds in diens van die kerk wat reeds afgestudeer was toe hierdie vereniging in die lewe geroep is. Hulle is ds. A. J. G. Oosthuizen wat op die 21ste Maart 1924 georden is, in 1964 sy emeritaat aanvaar het en weer in 1966 te Parys voltyds tot die tuig teruggekeer het. Die ander een is ds. J. G. M. Dreyer wat op 3 Mei 1924 georden is na sy terugkeer uit Europa waar hy, en sy broer ds. T. F. J. Dreyer, nog 'n jaar nadat hulle in Pretoria afgestudeer het, aan die Universiteit van Utrecht hulle studie voortgesit het. Ds. Joh. Dreyer is nog steeds voltyds en sonder enige onderbreking in die tuig.

Aan die begin het hierdie vereniging maar min lede gehad omdat die studente toe vir baie jare klein gebly het. Die studente het geleidelik toegeneem en so die getal professore.

Hierdie studentevereniging was vir die meeste teologiese studente die plek waar hulle vir die eerste keer met die teologie kennis gemaak het. Vanaf sy eerste jaar kon die voornemende teoloog in hierdie vereniging luister na voordragte van professore, predikante en van die senior studente self.

Die teologiese opleiding het in die jongste tyd nogal heelwat bespreking in die kerk uitgelok. Stemme het opgegaan vir 'n ingrypende verandering in die voorvereistes vir die teologiese studie en in die finale teologiese studiejare. Hierdie poging tot verandering het misluk. Basies bly die opset van die studie na 'n halfeeu nog onveranderd. Enkele kleinere veranderings is al in die verlede aangebring maar dit het nooit wesenlik die studieprogram aangeraak nie.

Die ingrypende tekort aan predikante het hier en in Europa laat vra of die huidige opset nie dalk verander moet word nie. In Europa is daar ook gevra of die studie wel die gewenste resultate lewer. Kan die kragte en talente van almal op dieselfde wyse gekanaliseer word? Is daar geen moontlikheid om sonder prysgawe van 'n goeie akademiese standaard tog groter variasie in die studieprogram aan te bring nie? Op hierdie en dergelike oorwegings is besluit om die studie ongewysig te handhaaf. Of dit 'n wyse besluit was, sal die tyd seker eers uitwys.

Die afgelope tien jaar het die vereniging die Jaarblad Van der Hoff uitgegee. Langs hierdie weg wou hulle die aktiwiteite van die teologiese studente onder die aandag van die kerk bring. Dit was 'n goeie idee. Nadat die jongste paar eksemplare weer van nader beskou is, blyk dit dat die blad ongelukkig nie presies beantwoord aan die vaandel waaronder hy die kerk ingevaar het nie. Die blad word grotendeels gevul deur bydraes van die doserende personeel en nie deur die studente self nie. Die blad bied dus geen beeld van die studente se eie worstelgang deur die teologie nie. Die professore en dosente het die Hervormde Teologiese Studies tot hulle beskikking. Die studente behoort hulle eie blad beter te benut deur byvoorbeeld hulle B.D.-skripsies daarvoor te verwerk wat nou soms in die H.T.S. opgeneem word. Hulle voordragte by die studente se Teologiese kongres en besprekings gedurende die jaar in Van der Hoff sou 'n veel beter beeld bied van die studente se denke en werk as wat tans die geval is.

Die vyftigste verjaardag van Van der Hoff is vir al die predikante van ons kerk 'n belangrike gebeure. Daarom is die jaarlikse predikantevergadering spesiaal gereël om saam te val met die feestelike geleentheid wat die studente daarvan wil maak.

In die toekoms kan hierdie vereniging vir die kerk nog van groot waarde wees. Die teologiese studente is nie meer soos in die verlede saam in een koshuis gehuisves nie. Die leemte wat nou ontstaan, kan tot op sekere hoogte deur Van der Hoff gevul word. Die bestuur en lede sal die geleenthede behoorlik moet beplan en benut om die grootste voordeel te trek uit die geleentheid wat deur Van der Hoff gebied word. Hulle word sterkte toegewens.

oOo

GELOOFSLEER

Die nuwe Geloofsleer wat die ou bekende Kort Begrip vervang, hou baie belofte vir die toekoms in. Jare gelede het die kerk al besef dat die ou Kort Begrip nie meer beantwoord aan sy doel nie. Daar is opdrag gegee om iets anders in sy plek te stel. Die eerste opdrag het destyds gegaan aan prof. Van Selms. 'n Aantal jare later het die opdrag oorgegaan na prof. B. J. Engelbrecht. Weer 'n hele aantal jare later het ons uiteindelik die nuwe boekie gekry opgestel deur dr. H. G. van der Westhuizen, bygestaan deur ds. Velthuysen en prof. Engelbrecht.

Die sistematiese kennismaking vanaf die eerste dag in die kerklike onderrig, met die geloofsleer, behoort op die lang termyn baie dividende te lewer. Vir die groot werk wat hy hiermee gelewer het, verdien dr. Van der Westhuizen die dank van die kerk in sy geheel.

Dit is die eerste uitgawe. Namate die Geloofsleer meer bekend word, sal daar seker op- of aanmerking gemaak word oor die geslaagdheid al dan nie van hierdie nuweling — groeipyne by so 'n nuweling is normaal. Ek het tog die indruk dat by hierdie nuweling dit tot die minimum beperk sal wees.

oOo

VERGROTINGS
in
LEWENSKLEUR
van u eie
KIEKIE OF NEGATIEF

W. E. CAREY
APTEKER
Posbus 177 — Krugersdorp

AANDAG
PROSTAATKLIERLYERS

'n Nuwe geneesmiddel vir die prostaatklier vinnige verligting en langdurig ook vir alle nier en blaas kwale en ook vir aambeie. Slegs R3,35 k.m.b. geen k.b.a. bestellings.

TJEK MET KOMMISSIE 16c.
Regstreeks van Mev. R. Muller,
Pk. Krugerspos,
Lydenburg.

DIE KERK en VAN DER HOFF

Dit is goed en gepas dat die kerk kennis neem van die halfeeufees van die Van der Hoff Teologiese Vereniging. Op enkele uitsonderings na was al ons predikante lede van die vereniging tydens hulle studiejare. Nie een van hulle sou die invloed van dié lidmaatskap om hulle vorming as evangeliedienaars wou misken nie. Daar is ook diegene wat hulle studies nie voltooi het nie of van studierigting verander het, wat met genoegdoening terugkyk aan hulle tyd in Van der Hoff.

PROF. DR. J. P. OBERHOLZER
— Voorsitter Alg. Kerkvergadering —

Deur die jare was Van der Hoff die tuiste van die teologiese student vir die volle tyd van sy verblyf aan die universiteit. Daar het die eerstejaar kennis gemaak met die senior studente en het hy homself opgeneem gevoel in 'n hegte gemeenskap. Die solidariteit van die predikantekorps van die kerk is daar gekweek. Die mengsel van akademiese en gesellige saamdoen het van kollegas, vriende en broers gemaak. In die studentelewe op die kampus van die Universiteit van Pretoria was die aandeel van Van der Hoff en sy lede 'n positiewe en opbouende. Uit die geledere van Van der Hoff het 'n groot getal studenteleiers gekom, manne wat in die wyer Suid-Afrikaanse studentepolitiek en -kultuur 'n kragtige bydrae gemaak het.

Toe Voortrekkertehuis uit besit van die kerk geraak het — 'n stap wat by heroorweging meer nadele as voordele meegebring het — en die gemeenskaplike verblyf van ons studente daarmee verval het, het op Van der Hoff die volle verantwoordelikheid geval om die teologiese studente saam te snoer. Die groot ywer waarmee die vereniging deur sy jaarlikse besture dié taak aangepak het, is lofwaardig. Die kerk is dankbaar dat die vereniging lewend en kragtig gebly het.

Toe Van der Hoff in 1924 gestig is, was daar maar agtien predikante in die kerk werksaam. In die sowat 45 gemeentes wat destyds bestaan het, was die gevolge van die drie-jarige oorlog, die rebellie en die groot griepepidemie nog pynlik voelbaar en sigbaar. Die groter verdeeldheid wat deur die mislukte kerkvereniging van die tagtiger jare in die hand gewerk is, het hom laat geld in skerp konfrontasies met die Nederduitsch Hervormde of Gereformeerde Kerk. Armoede, volksgebondenheid en 'n minderheidsposisie het tesame vormende elemente geword in die geestesklimaat van die Hervormde Kerk. Daar was 'n drang na groei op stoflike gebied, na behoud van die geleentheid om in die hart van die volk te leef en te werk, na erkenning as mede-arbeider in diens van die Heer van die kerk. Dat hierdie strewes opgeneem is in en getemper is deur die allesoorheersende roeping van die kerk, is minstens gedeeltelik toe te skrywe aan die groot klem wat in die teologiese opleiding gelê is op die Sola Fidei en Sola Skriptura van die Reformasie. Daarin het Van der Hoff 'n besondere funksie vervul. Dit was steeds 'n vereniging waarin daar teologies gewerk en geskaaf is.

Onwillekeurig dink 'n mens aan die twee hoogleraars onder wie se leiding die Van der Hoff Teologiese Vereniging gestig is. Prof. J. H. Greyvenstein en prof. S. P. Engelbrecht het elkeen op 'n unieke wyse bygedra tot die teologiese klimaat in die kerk, en daartoe was Van der Hoff 'n middel. Laat ons hierdie voorgangers bly gedenk, en so ook dié wat later gekom het.

Langs hierdie weg wil ek dan namens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hartlik gelukwense aan die vereniging oordra en die bede uitspreek dat die vereniging sal bly lewe, groei en floreer. Dat die eerste praeses en die eerste abactis hierdie geleentheid saam kan vier, is rede tot groot dankbaarheid.

oOo

ONS BEVEEL AAN DIE ALOMBEKENDE
MANS-, DAMES- EN SEUNSUITRUSTERS

Dippenaar en Reinecke

vir al u benodigdhede in **KERKRAADSDRAG, PREDIKANTSTOGAS** soos goedgekeur deur die Sinode.

- **Pakke met Riffie** R59-95.
- **Ou Kerkraadspak** R55-95.
- **Wit Vasteboordjiehemde** R6-95.
- **Wit Das Gladde** R2-25.
- **Wit Das met ontwerp** R2-35.
- **Swart Kouse** R1-45.
- **Pakke na Maat gemaak met Riffie** R75-95.
- **Pak na Maat gemaak. Ou kerkraadspak** R69-95.

MIN 5% KONTANT KORTING

POSBESTELLINGS GENIET ONS ONMIDDELLIKE AANDAG.

POSBUS 638,
PRETORIA

HOEK KERK EN ANDRIESSTRAAT,
PRETORIA.

DIE FAKULTEIT EN VAN DER HOFF

CHRISTELIK-NASIONAAL AS TOONAARD VAN DIE TEOLOGIESE VERENIGING VAN DER HOFF EN VAN DIE OPLEIDING VAN ONS KERK.

Die taak van 'n universiteit, soos ook weerspieël in sy verenigings, is drieledig naamlik onderwys, navorsing en opvoeding. Hierdie drie groothede hang nou met mekaar saam, maar moet tog onderskei word. Onderwys het te doen met die bybring van grondige vakkennis aan die student; navorsing het óók met vakkennis te doen, maar in plaas van bybring van dié kennis, het dit meer te doen met die ontsluiting van nuwe kennis, metodes en insigte. Goeie onderwys kan egter moeilik op universitêre vlak sonder navorsing plaasvind. Opvoeding staan in noue verband met onderwys (en navorsing); dit is nie soseer toegespits op die bybring van vakkennis nie, maar in die proses van bybring van vakkennis, is dit meer die vorming van die studente; in hierdie vorming het dit nie net die verstand op die oog nie, maar die hele mens van die student — sy geloof, sy burgerskap en so meer; kortom: sy hele lewens- en wêreldbeskouing.

In die vyftig jaar van „Van der Hoff” se bestaan, was ek self vir 28 jaar ten nouste daarmee verbonde; vanaf 1941-1946 as student en vanaf 1952 tot nou toe, vir 22 jaar, as teologiese professor. As ek nou oor die jare terugkyk, sou ek uit ondervinding sê dat die perspektief in aldrie fasette (onderwys, navorsing én opvoeding) Bybels-reformatories was. Altyd is getrag om noukeurig na die Woord van God te luister. Die toonaard van veral die opvoeding was myns insiens duidelik Christelik-nasionaal en dit is ook weerspieël in die „gees” van „Van der Hoff” — Christelik-nasionaal. By die vyftigjarige fees van „Van der Hoff” wil ons nader oor hierdie begrip besin.

Iets oor lewens- en wêreldbeskouing.

a. 'n Lewens- en wêreldbeskouing is iets anders as 'n wetenskap. Wetenskaplik kan dinge op 'n afstand geken word, sonder dat die wetenskaplike persoonlik daarby betrokke is en met sy bestaan daarvoor of daarteen kant kies. Wetenskaplik kan iemand byvoorbeeld haarfyn weet hoe die verlossingsleer in Christus inmekaar sit, sonder om dit self kinderlikgelowig te aanvaar. Wetenskaplik kan byvoorbeeld aangetoon word dat sommige bekende en geliefde psalmmelodieë nie paslik of van hoë gehalte is nie, en tog is daar gelowiges uit alle lae van die bevolking wat hierdie melodieë vir geen ander sal wil verruil nie. Dit is so omdat hierdie mense deur gedurige omgaan met hierdie melodieë daaraan geheg geraak het, lief daarvoor geword het; omdat hierdie melodieë ingesink het in hulle hart en lewe en deel van hierdie mense se geloofsuiting geword het. Op dergelike wyse lê daar in 'n lewens- en wêreldbeskouing oneindig meer opgesluit as in iets wat van buite af geleer is. Dit is iets waarmee jy opgegroei het, iets waaraan jy geheg geraak het en wat jy met toegeneentheid bejeën omdat dit deel van jou lewens-uitkyk en -patroon geword het. Dikwels ken die mens dit nie op logies-wetenskaplike wyse nie, maar hy voel dit aan uit dieper gronde as die logies-verstandelike; hy weet dit met sy hart. Eers later kan daar 'n wetenskaplike ontleding daarvan kom, 'n ontleding van hierdie voorwetenskaplike inhoude, dryfvere en waardes van die hart.

PROF DR. B. J. ENGELBRECHT —
Dekaan

b. Elke lewens- en wêreldbeskouing is opgebou uit sekere komponente en tog is dit meer as die somtotaal van die boustene. 'n Ouerhuis is byvoorbeeld vir die kind meer as net die bakstene, sinkplate, deure, vensters en die paar ou mensies wat daarin woon. Vir die „vreemdeling” wat op 'n afstand ontleed, is dit eintlik net hierdie elemente; vir die kind is aan sy ouerhuis bo en behalwe hierdie elemente 'n kwaliteit van teerheid, liefde en innige verbondenheid verbonde. So-ook is 'n lewens- en wêreldbeskouing meer as die somtotaal van sy boustene net soos 'n goeie skildery meer is as net die vorms, kleure en rangskikking van die elemente waaruit dit saamgestel is.

Iets oor Christelik-Nasionaal.

In die lig van bostaande kan ons stel dat 'n Christelik-nasionale Lewens- en Wêreldbeskouing vir die Afrikaner die volgende boustene bevat:

a. 'n Gelowige Christen, wat b. tot die Afrikanervolk behoort, én wat c. aktief streef om die nasionale politieke en kulturele erfenis en aspirasies van die Afrikaner in hierdie land te handhaaf, te bewaar en uit te bou.

Maar alreeds by die opnoem van hierdie drie elemente, het dit duidelik geword dat hulle nie losstaande dinge van Christen, Afrikaner en Nasionale Strewe is nie, maar dat aldrie onderling in die lewe van 'n mens of mense inmekaar verweef is tot 'n lewenspatroon wat meer is as die somtotaal van sy dele. In hierdie drie boustene is daar dus 'n verbinding, maar ook 'n orde. Ons moet daarop let dat as enigeen van hierdie drie elemente ontbreek, ons nie van die Christelik-nasionale Lewens- en Wêreldbeskouing van die Afrikaner kan praat nie. Veronderstel dat iemand tot die Afrikanervolk behoort en hom aktief beywer vir die bewaring en uitbouing van die Afrikaner se nasionale erfenis, aspirasies en strewe, maar so 'n persoon is nie 'n gelowige protestantse Christen nie; dan kan daar nie sprake wees van 'n Christelik-nasionale Lewens- en Wêreldbeskouing nie. Dit is só omdat by hierdie persoon die dieper grond wat sy Afrikanerskap en -strewe moet dra (naamlik die Christelike geloof), ontbreek. En as die Christelike geloof ontbreek, dan kan die Afrikanervolk en -strewe so maklik tot absolute waardes en dus tot afgode word. Dit is om hierdie rede dat ons dan ook nie kan praat van „nasionaal-Christelik” nie. Dit sal dan beteken dat die nasionale erfenis, aspirasies en strewe dan eerste gestel word, miskien as hoogste en selfstandige waardes wat dan vir die Christelike geloof sal kan voorskryf hoe dit moet wees en handel in hierdie gebied. En om byna dieselfde rede kan ons nie praat van „Christelik én nasionaal” nie, want dan veronderstel dit dat daar twee selfstandige waardes is wat eers agteraf met mekaar verbind moet word.

In die begrip Christelik-nasionaal is daar dus 'n orde en 'n onlosmaaklike verband. Die orde is naamlik dat „Christelik” eerste staan en die verband is dat die Christelike geloof as hoogste waarde die hele nasionale denke, lewe en strewe krities moet deursuur. Onder „Christelik” verstaan ons dus hier die Calvinisties-protestantse geloof. Baie kort saamgevat, kan ons sê dat dié geloof twee groot grondbeginsels het. Die eerste is die erkenning van Gods Woord as die enigste maatstaf vir ons Christelike leer en lewe in al sy fasette. Prakties beteken dit in ons verband dat die Christelike geloof (gebou op Gods Woord alleen) die meetsnoer moet wees van ons hele nasionale lewe en strewe. Daarom: „Christelik-nasionaal”. Die tweede groot grondbeginsel van die Calvinistiese Bybelgeloof, is dat geen geskape werklikheid veraf-

☐ Blaai om

CHRISTELIK - NASIONAAL - VAN DER HOFF EN DIE OPLEIDING

☐ Vervolg van vorige bladsy

god mag word nie. Prakties beteken dit in ons verband dat nóg ons nasieskap, nóg ons erfenis, nóg ons nasionale strewe as hoogste of as absolute of selfstandige waardes gestel mag word. Hulle moet altyd staan onder die tug en troos van Gods Woord. Daarom weer eens: „Christelik-nasionaal". Die gevaar is altyd groot dat ons dié dinge wat ons liefhet, kan verabsoluteer. 'n Christen-Afrikaner het sy eie mens, sy eie taal, land, gebruike, nasionale erfenis, aspirasies en strewe lief. Hy het dit nie van buite af aangeleer en beskou dit nie vanuit 'n afstand nie; hy het daarmee opgegroei ,het daaraan geheg geraak; dit het deel van sy lewe geword. Daarom kan hy dit so maklik verabsoluteer. Christelik-nasionaal beteken egter dat hy dit juis nie doen nie. Daarom minag hy nie die ander volke, tale en kulture nie, maar vir hom is sy eie die beste en mooiste. Hy voel hom tuis tussen sy eie mense, in sy eie land; hy het hulle lief en sy eie taal klink vir hom die mooiste. Daarom is hy ook bereid om vir sy eie te stry en te ly as dit moet, sonder om daarmee te sê dat hy nie aan ander gun wat hy vir homself opeis nie. Dit is die heilsame relativering van geskape dinge wat uit die Calvinistiese geloof voortvloei. Daarom „Christelik-nasionaal".

Maar ook as die tweede elementekompleks naamlik die „nasionale" in die verbinding „Christelik-nasionaal" ontbreek, kan ons nie praat van 'n Christelik-nasionale Lewens en Wêreldbeskouing nie. Iemand van „Afrikaanse herkoms wat lou of onsimpatiek teenoor die Afrikaanse taal, vaderland, tradisie, kultuur, geskiedenis en strewe staan, mag nog 'n goeie Christengelowige wees en homself in die gemeente tuisvoel, maar by so 'n iemand sal daar in die maatskaplike lewe en verhoudings altyd 'n sekere eensaamheid en gevoel van „vreemdheid" wees. Dit mag tot 'n sekere onvergenoegdheid, selfs in die kerk, lei óf so 'n iemand sal al meer en meer 'n internasionale leefwyse en waardes soek en nastreef. Hy ontbeer in elk geval die voorreg om sy eie vanuit die geloof en gelouter deur die geloof as goeie gawes uit Gods hand te aanvaar.

Godsdiens in engere sin.

Wanneer ons die Christelik-nasionale lewens- en wêreldbeskouing van die Afrikaner uitvoeriger wil beskryf, is dit streng gesproke nie nodige om die volle inhoud van die Calvinistiese geloof volledig te beskryf nie. Die rede daarvoor is dat diens aan God uiteenval in diens in engere sin en van daaruit, diens in wyer sin. In engere sin dien ons God in sy kerk hier op aarde dit wil sê in die erediens en ander lewensverrigginge van die kerk. Die inhoud van die christelike geloof wat in hierdie diens van God in die kring van die kerk uiting vind, kom voort uit die Bybel en is kortliks saamgevat in die Twaalf Artikels en is wyer uitgewerk in die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die Leerreëls van Dordt. Dis nie nodig om vir ons doel hier die inhoud van hierdie geloofsbelydenisse uitvoerig te beskryf nie; wat wel beskryf moet word, is hoe hierdie geloof in engere sin, deel geword het van die dink en doen van die gelowige Afrikaner en dan ook vorm gevind het in sy houding en verhouding teenoor die wêreld en die mense rondom hom; met ander woorde om te beskryf wat die inhoud van die Afrikaner se Christelik-nasionale lewens- en wêreldbeskouing is.

Die boustene.

1. Die Christelik-nasionale lewens- en wêreldbeskouing aanvaar die Bybel as die onfeilbare Woord van God. Hierdie Woord het hoër gesag as selfs die beste of vernaamste mensewoord en is die hoogste en enigste bron en maatstaf vir ons saligheid én vir ons regte lewe hier op aarde. Daarom wil die Christen-Afrikaner hom op alle gebiede van die lewe (bv. politiek, volkshuishouding, ekonomie, opvoeding, kuns, kultuur en regspraak) laat lei deur hierdie Woord as hoogste gesag.

2. Maar hierdie Woord is nie 'n privaat-aangeleentheid nie. In sy wysheid het God die kerk daargestel waarin Hy gedien wil wees en waar sy Woord verkondig en op die geheel van ons lewe toegepas sal word. Daarom is die Christen-Afrikaner ook kerkmens. In sy trou aan sy kerk ontken hy nie die één, heilige, algemene, Christelike kerk en die gemeenskap van die heiliges nie, maar aanvaar hy sy eie kerk in liefde en uit dankbaarheid as dié ruimte en gemeenskap waarin God hom geplaas het sodat hy God daarin op die heel beste wyse kan dien, terwyl sy eie kerk ook dié instansie is waardeur hy deel vorm van die algemene Christelike kerk.

3. Hy wat die Christelik-nasionale lewens- en wêreldbeskouing huldig, erken uit die Woord van God die allesoortreffende werklikheid van die bestaan van die drie-enige God: die Skepper, Onderhouer, Bestierder, Verlosser en Voleinder van alle dinge. Hy weet uit die Bybel dat die God van die Bybel nie deur mense uitgedink is nie en daarom nie deur ontkenning uit die weg geruim kan word nie; dat die Christelike geloof en godsdiens dus nie deur menslike toestande (soos vrees, eensaamheid, armoede, haglike sosiale toestande ensomeer) onstaan het nie, maar dat dit ontstaan het en bestaan deur die wil en krag van God die Hoogste Werklikheid.

4. Vanuit hierdie allesoortreffende werklikheid van die drie-enige God, sy Woord, die Christelike geloof en godsdiens, weet dié een wat hierdie lewensbeskouing huldig, dat dit nie die mens is wat die loop van die geskiedenis bepaal nie, maar dat God die lof van volkere en nasies (ook van ons volk) rig. Daarom aanvaar hy met dankbaarheid sy volksverband as 'n genadige beskikking van die Skepper, Onderhouer, Bestierder, Verlosser en Voleinder van alle dinge.

5. Wat is, kortliks die inhoud van hierdie eie dinge in volksverband wat in dankbaarheid as leefruimtes en diensgeleenthede aanvaar word, sonder om hulle te verabsoluteer? Ons noem en beskryf kortliks die volgende:

a. 'n Eie vaderland. Dit word gesien en waardeer as die werkplek deur God beskik waar die mens in sy eie land rustig en met ywer tot eer van God en tot diens van sy medemens mag werk.

b. Volksverband. Dit hou in „jou eie mense" wat jy liefhet, verstaan en by wie jy tuisvoel. Soos die eie vaderland die fisiese ruimte is om tot eer van God en diens van die medemens te werk só is die eie volksverband die persoonsruimte, die gemeenskap, waarin hierdie dubbele dienswerk mag plaasvind. En „jou eie mense" is nodig, want niemand kan hierdie heerlike taak alleen aanpak nie. Hy kan hierdie taak die beste volvoer tussen sy eie mense waar hy deur bande van onderlinge liefde, toegeneentheid, verstaan en ideale, vrywillige en gewillige samewerking kan kry. En as hy dit vir homself aanvaar, dan wil hy ook graag dat ander groepe óók so 'n volksverband sal hê waarin ook húlle God en hulle naaste op die beste wyse kan dien, omdat hulle in hulle eie volksverband tuis en gelukkig is. Daarom aanvaar hy ook die taak en verantwoordelikheid om vir diegene naas hom sulke vrye en wrywingsvrye ruimtes van eie volksverband te verkry. En omdat sy beskouing christelik-nasionaal is, daarom aanvaar hy ook die roeping om ook aan hierdie volke die evangelie van Jesus Christus te bring.

c. 'n Derde element van hierdie eie volksverband waarin die mens tuis is en op die beste wyse God en sy naaste mag dien, is 'n eie geskiedenis en tradisie. Ook hierin word die genadige beskikking van die Bestierder van alles gesien. Christelik-nasionaal beteken in hierdie verband om vir alles wat goed, waar en skoon is in eie

☐ Na volgende bladsy

geskiedenis en tradisie God te dank; om oor al die donker dinge in hierdie verband ootmoedig skuldbelydenis te doen en God se strawwende hand daarin te sien; om wat die toekoms betref, God se leiding te vra en toewyding van eie lewe én die lewe van die volk te beloof. Christelik-nasionaal beteken om uit die Woord van God te weet dat dit alleen goed met ons volk kan gaan indien ons met toewyding God dien, om ook te weet van die verskriklike straf en selfs vernietiging van 'n volk as dit ongehoorsaam is. Daarom word vanuit hierdie oortuiging ook gepleit vir die handhawing van die Christelike tradisies in die lewe van die volk. Hierdie tradisies is die lewensstyl wat in die lewe van 'n volk vorm gekry het omdat hulle gedurig vanuit Gods Woord probeer leef het. So is 'n Christelik-gelowige lewenspatroon geskep. Daarom word nougeset gewaak teen die afbreek van hierdie gelowige lewensstyl in die volk se maatskaplike lewe, in die opvoeding, politiek, kuns, kultuur ensomeer en word die gedagte van ruggraatlose verdraagsaamheid en styllose „broadmindedness" sterk teengestaan.

d. Net soos 'n eie, vrye vaderland die beste gebiedsruimte is en 'n eie, vrye volk die beste persoonsruimte is en 'n eie geskiedenis die beste tydsruimte is waarin 'n volksgenoot op die beste wyse sy diens kan verrig, só is die moedertaal die beste klankruimte vir hierdie diens. Ek voel my tuis omdat ek my mense se „taal" kan verstaan. „Taal" is hier meer as net woorde en sinne, dit is verwoording van 'n ryk tradisie en diepe onderlinge verbondenheid wat in my moedertaal opgeslote lê.

e. Maar omdat ons beskouing Christelik-nasionaal is, wil ons dat elke ander volksgroep nie alleen die voorreg sal hê om in eie taal die wêrelddinge te beskryf en mekaar te verstaan nie, maar wil ons ook dat elkeen „in hulle eie taal waarin hulle gebore is, sal hoor hoe daar oor die groot dade van God gespreek word" (Hand. 2). Daarom beywer ons ons dan ook vir volkskerke as die godsdienstige ruimte waarin elkeen tuis is en op die beste wyse God kan dien en waardeur elkeen deel kan kry aan die een, heilige, algemene, Christelike kerk.

f. Vanuit hierdie perspektief is die Christelike huisgesin dié ruimte waarin mense onderling met liefde verbonde is, waarin hulle tuisvoel en waarin alle waardes wat ons in verband met die „volksgesin" genoem het in kleiner kring, maar dikwels ook in versterkte en gekonsentreerde vorm aanwesig is. Daarom word die Christelike huisgesin en huwelik in dankbaarheid in ere gehou as 'n groot gawe van die goeie God.

g. Op dieselfde wyse bestaan daar groot waardering vir 'n demokratiese staatsgemeenskap (waarby die instellings van wetgewende, regsprekende en uitvoerende gesag inbegrepe is) as beskikking van die goeie God waarin die Christen rustig sy dienswerk kan doen (Art. 36 van die Nederl. Geloofsbelydenis). Daarom is ons anti-revolusionêr en onderwerp ons ons in gehoorsaamheid aan Gods Woord gewilliglik en dankbaar aan die burgerlike owerheid se gesag en gee ons die verskuldigde liefde, eer en trou aan die owerheidspersone wat deur God geroep is (Rom. 13).

h. Ons heg groot waarde aan die kultuurgemeenskap as gawe van God; dié ruimte waarin die Christelik-nasionale lewens- en wêreldbeskouing van die Afrikaner duursame vormgewing gevind het.

i. Hoewel daar nog meer ruimtes is, noem ons ten slotte die opvoedingsgemeenskap as dié ruimte deur God beskik waarin nie net die nodige kennis aan 'n jong geslag bygebring word nie, maar waarin die Christelik-nasionale waarde met die kennis saamgeweef en in die lewe van jong mense ingeweef word. In hierdie ruimte moet onder andere geleer word dat die Christelike geloof nie 'n primitiewe vorm van wetenskap is waarin die mens glo omdat jy nog nie seker weet nie. Hier moet geleer word dat die Christelike geloof 'n eie karakter het en dat die geloof en God nie kleiner krimp namate ons meer weet nie. Veeleer moet ingesien word dat die Christelike geloof ons wetenskapsbeoefening moet deurgloei en sin moet gee aan die lewe van die moderne wetenskaplike mens. Dit moet duidelik word dat die mens nie wesenlik goed is nie en nie alles kan vermag nie, dat die mens 'n skepsel is met baie beperkinge en daarby nog ook sondaar. Daarom is alles wat die mens doen (ook sy wetenskap) beperk en onvolmaak en kan die mens nooit die hemelryk hier op aarde stig en opbou nie. Daarom word daar besef dat alleen God aan „ons arbeid in die Heer" sin en waarde kan gee. In hierdie sin glo ons in die toekoms van 'n volk wat God ken en dien, maar glo ons veral aan die ewige toekoms van die godsvolk, dié toekoms wat nie deur teleurgestelde mense uitgedink is nie, maar wat aan die einde van die dae as 'n groot realiteit van God self sal kom. Hierdie toekomsverwagting maak dan ook nie net al ons denke en doen 'n beperkte en onvolmaakte denke en doen nie, maar ook 'n verantwoordelike denke en doen — verantwoordelik teen Hom, die Voleinder wat alleen magtig is om ons klein diens in dié ruimtes waarin Hy ons gestel het, sin en ewige waarde te gee.

Toekomsblik.

Ek dink dat „Van der Hoff" en die Fakulteit God dankbaar moet wees vir hierdie mooi tradisie. Mag Hy, die Gewer van alle goeie gawes ook wat die toekoms betref, gee dat ons nie net hierdie lewens- en wêreldbeskouing sal besit nie, maar ook sal uitleef en uitbou tot sy eer alleen.

oOo

ORRELBOUERS EN STEMMERS

Ons wil graag jong manne oplei as orrelbouers en stemmers. Die werk is interessant en bied u 'n geleentheid om die hele land te deurreis. Ons bied ook uitstekende voordele soos 'n pensioenfonds, mediese bystandsfonds en 'n mededingende salaris aan. Persone wat belangstel moet ten minste 'n St. VIII sertifikaat hê en verkieslik houtwerk as vak op skool gehad het. Rig asseblief aansoeke met volle besonderhede van ouderdom, opleiding ensovoorts, aan:

DIE BESTUURDER,
S.A. ORRELBOUERS (EDMS.) BPK.,
PRETORIASTRAAT 157,
POSBUS 200, Tel. 76-4844,
SILVERTON.
PRETORIA.

VAN DER HOFF SELF oor sy VYFTIG JAAR

(Die foto's is so gekies dat die bykomende professore telkens genoem word. Dis onmoontlik om al die studente hier te noem. P. M. S.)

Op 24 Maart 1974 sal die Van der Hoff teologiese vereniging 50 jaar oud wees. Dan sal die lede en erelede, ja ook al die belangstellendes te midde van feesviering dink aan die stigting, groei en vooruitgang van 'n gewaardeerde vereniging. Vyftig jaar gelede, op 24 Maart 1924 is die vereniging gestig aan die huis van prof. J. H. Greyvenstein en reeds vanaf sy stigting het „Van der Hoff" 'n positiewe bydrae gelewer in die onderlinge verbondenheid en in die vorming van die studente.

Die begin van die huidge Teologiese Fakulteit, voor v.l.n.r.: P. J. J. Venter, prof. dr. J. H. J. A. Greyvenstein, P. S. Grobler. Agter C. H. Rautenbach, C. Brits, J. G. M. Dreyer, T. F. J. Dreyer.

J. C. VAN DER MERWE — Abactis

Interessant is dit om 'n oomblik stil te staan by die 1ste vergadering, wat ook die stigtingsvergadering was. Dr. Engelbrecht, die later baie bekende prof. Fanie Engelbrecht is gekies om as praeses, en mnr. Strydom om as abactis te ageer. Nadat dr. Engelbrecht die wenslikheid van 'n teologiese vereniging aan T.U.K. bepreek het, stel mnr. C. H. Rautenbach, later prof. C. H. Rautenbach, voor dat „aan T.U.K. sal bestaan 'n vereniging van teologiese studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat die naam sal dra van ‚Van der Hoff' ".

As basis sou hierdie vereniging die beginsels van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika erken. Die doel van die vereniging sou wees: Bevordering van geestelike, intellektuele en kerklike belange en versterking van die onderlinge vriendskapsband van die lede. Die eerste bestuur wat gekies is was. Praeses: Mnr. Rautenbach. Assessor: Mnr. Strydom. Fiscus: Mnr. Brits en Abactis: Mnr. Grobler.

Nadat die 1ste praeses die stoel ingeneem het en die vergadering as geopen verklaar het, word besluit dat die bestuur 'n konstitusie sal optrek en dit voor die eersvolgende vergadering sal lê.

Ook belowe dr. Engelbrecht die eerste voorsitterhamer as geskenk aan die vereniging en die praeses belowe aan vereniging £1-1-0 as geskenk „waarvoor hy hartlik bedank word". Die leuse was 1 Tim. 6:20: „Bewaar jou pand."

Met hierdie vergadering is 'n begin gemaak met die verwesenliking van 'n langgekoesterde ideaal. Dit sal egter goed wees om kortliks na die geskiedenis van ons kerk te kyk, om sodoende 'n noukeurige waardeskatting van die betekenis van die vereniging se stigting te verkry.

Dit is aan ons uit die geskiedenis bekend, dat die Voortrekkerrepubliek van Transvaal lank herderloos was. Hulle was bang dat indien hulle predikante uit die Kaap sou beroep hulle aan Engelse intimidasie onderwerp sou word. Ook was die Kaapse kerk slegs gewillig om die Transvaal te help indien die Voortrekkers die voorwaardes soos deur die Kaap voorgelê, aanvaar.

In die donker dae wat die Transvaal in hierdie opsig moes deurmaak was daar egter 'n ligpunt. 'n Man wat die nood van die Voortrekker gesien en

☐ Na volgende bladsy

DIE FAKULTEIT 1927.

Staande C. Steenekamp; D. J. van Staden; W. P. Struwig; F. J. Booysen; J. D. Storm; W. F. Huyzers; A. Ras; W. J. Kemp; J. P. v.d. Berg, B.A.; E. S. Mulder,B.A.; P. J. Smit, B.A.; J. J. Prinsloo, B.A.; J. J. Engebrecht; A. Brandt. (Sittende) P. W. Venter, B.A.; Ds. A. Oosthuizezn, B.A.; B.D.; Ds. T. Dreyer, B.A., B.D.; Ds. J. Dreyer, B.A., B.D.; Prof. Dr. B. Gemser, D.Litt., Th.D.; Prof. E. Macmillan, M.A., B.D.; Prof. Dr. J. H. Greyvenstein, B.A., Th.D.; Prof. Dr. S. P. Engelbrecht, Th.D.; Ds. H. P. Wolmarans, M.A., B.D.; J. Strydom, B.A.; M. M. Grobler, B.A.

VAN DER HOFF 1940.

Voor (v.l.n.r.): T. F. Dreyer; A. L. Dreyer; P. S. Grobler; P. T. T. Hattingh; J. H. van Staden; J. D. H. Smit. Tweede ry (v.l.n.r.): Prof. Dr. H. P. Wolmarans; Prof. Dr. S. P. Engelbrecht; Prof. Dr. J. H. Greyvenstein; Prof. Dr. B. Gemser; Dr. A. van Selms; Prof Dr. C. H. Rautenbach. Derde ry (v.l.n.r.): A. S. Geyser, B.A., H. J. Geyser, B.A. (Praeses); J. P. Labuschagne, B.A. (Asessor); G. J. J. Roos, B.A.; A. J. van Staden (Fiscus); S. E. Young (Abactis); W. J. Roos, B.A.; H. M. Rex; G. C. Prinsloo. Vierde ry (v.l.n.r.): N. J. van Schalkwyk; W. P. van der Merwe; D. B. Snyman; P. M. Smith; J. A. Smit; P. G. van Staden; C. L. van der Merwe; N. M. D. D. Müller. Vyfde ry (v.l.n.r.): P. S. Dreyer; T. N. H. Janson; A. J. Coetzee; R. A. Buitendag; G. P. R. Dreyer.

verstaan het, het hom daarvoor beywer om hulle aan 'n predikant te help. Die man, prof. Ulrich G. Lauts het haas geen steen onaangeraak gelaat om te sorg dat die 1ste predikant van die Hervormde kerk ds. Dirk van der Hoff in 1852 na die Transvaalse republiek kon kom nie. Maar selfs toe was die omstandigheid nie beter nie en ds. Van der Hoff het hom met sy koms hierheen voor 'n beslissende keuse bevind. Hy moes kies of hy hom met die staatkundige ideaal van die Voortrekkers wou vereenselwig en sy lot by hulle wou inwerp of anders of hy hom met die staatkundige en geestelike stroming wou vereenselwig, wat teen daardie doel gemik was, dit bestry het en dit wou vernietig. Wat ds. Van der Hoff se keuse was, is aan ons nie onbekend nie. Hy het sy trou en goeie gesindheid jeens die kerk wel baie deeglik laat blyk. En dit het tot gevolg gehad dat sy lidmate 'n haas ondenkbare agting, lojaliteit en liefde vir hom gehad het.

Die tydperk wat gevolg het was seer seker gekenmerk deur uiters moeilike omstandighede. Maar met geloof en volharding is die stryd aangepak. Daarom kan die blydskap oor die stigting van ons eie teologiese fakulteit op 1 April 1917 des te meer verstaan word. As professore van die fakulteit het in daardie tyd opgetree dr. Greyvenstein en dr. E. MacMillan. Oor 'n groot studente-tal het die fakulteit nooit beskik nie. In 1921 word dr. S. P. Engelbrecht aangestel as lektor. Saam met prof. Greyvenstein was hy een van die voorvegters vir die Afrikaanswording van T.U.K. In hierdie tyd het meer eweredige werkverdeling dit moontlik gemaak dat elke professor meer aandag aan sy eie besondere vakgebied kon gee.

Die studentetalle het stadig toegeneem, van 7 in 1921 tot 10 in 1924. Die studiekursus is reeds in 1922 verleng tot 6 jaar. Die opleidingstandaard is van die begin af hoog gestel. Dit is egter die gevolg daarvan dat die professore manne was, wat die peil van die opleidingsstandaard bepaal het. In 1926 is die aansien van die fakulteit verder verhoog deur die aanstelling van dr. B. Gemser. So het die wens van oudl. M. J. Willemse in vervulling gegaan en die deur ds. M. J. Goddefroy in 1880 uitgesproke beginsel — 'n universiteit geen kweekskool — werklikheid geword. Die land se seuns is in hulle taal opgelei deur mense van formaat. Uit die studente van voor 1930 het manne na vore getree wat nog steeds leierfigure in die kerk is. Die kerk het met die fakulteit aangetoon dat hy Bybels-reformatoriese teologie en niks anders wil bevorder nie.

☐ Blaai om

VAN DER HOFF 1955.

Voorste ry v.l.n.r.: M. J. van Schalkwyk, B.A.; T. F. J. Dreyer, B.A.; J. C. Kruger, B.A.; J. F. Mouton, B.A.; Prof B. J. Engelbrecht; Prof. H. P. Wolmarans; Prof. S. P. Engelbrecht, (Dekaan); Prof. B. Gemser; S. J. Swanepoe,l B.A. (Praeses); F. J. H. Buitendag, B.A. (Assessor); C. J. Viljoen, B.A. (Abactis); D. F. Erasmus, B.A., B.A. honn. (Fiscus); M. J. Naudé, B.A. Tweede ry: J. N. Wolmarans, B.A.; J. H. Eteenekamp; J. J. Engelbrecht, B.A.; J. P. Snyman; P. W. van Heerden, B.A.; L. A. Nel; G. J. J. Labuschagne, B.A.; J. J. Booyse, B.A.; A. N. D. Alberts; J. A. A. A. Schroeder; P. Britz; A. J. Zwarts; S. J. Botha; J. J. Coetzee; J. Breytenbach; P. D. Smit; P. J. Kruger; J. D. Roodt. Derde ry: P. J. Steenkamp; A. A. J. Swart; F. J. Engelbrecht; N. M. Prinsloo; A. M. Swanepoel; W. A. P. Ras; J. H. Koekemoer; G. M. M. Pelser; J. G. du Plessis; C. J. de Waal; E. C. Kotze; C. Nel; H. C. van der Merwe; W. C. van Wyk; G. C. van Staden; D. J. Booysen; A. L. van der Schyff; J. M. C. van Staden. Afwesig: Prof. A. van Selms; J. W. Rhoda, B.A.; A. J. G. Dreyer, B.A.; N. J. J. van Rensburg; G. P. Botha, B.A.; A. Ras; A. T. MacDonald; W. G. Habig; S. R. Joubert.

VAN DER HOFF oor sy VYFTIG JAAR

☐ Vervolg van vorige blasy

LEDE VAN VAN DER HOFF 1964.

Voor (v.l.n.r.): C. J. A. Simpson, M. J. du P. Beukes, H. N. Botha (Praeses), Proff. S. P. J. J. van Rensburg, B. J. Engelbrecht, E. S. Mulder (Dekaan), A. D. Pont, F. J. van Zyl, Dr. J. I. de Wet, L. J. J. Nel, J. P. B. Blignaut, F. H. van der Merwe, A. Willemse, C. S. Steenekamp. Tweede ry (v.l.n.r.): H. J. van Vuuren, T. Snyman, C. L. Badenhorst, J. H. Breytenbach, A. A. da Silva, C. J. J. van Rensburg, J. J. C. du Plooy, J. H. H. Jacobs, S. G. A. Golden, G. C. Velthuizen, L. A. Pretorius. Derde ry (v.l.n.r.): P. P. Jooste, H. T. van Deventer, J. G. M. Dreyer, F. G. J. Loots, S. J. de Beer, F. Beytell, H. C. Coetzee, G. N. Bloem, G. P. J. Grobler, P. S. van Staden. Vierde ry (v.l.n.r.): J. J. Ludick, P. J. van Staden, A. P. B. Breytenbach, W. J. Steyn, W. H. Cooper, P. J. van der Merwe, J. P. Labuschagne, W. H. Steyn, M. P. C. Booysen, D. J. Claassens, P. A. Geyser, J. P. J. Wagenaar. Vyfde ry (v.l.n.r.): D. J. Smith, J. Brand, L. J. Steyn, J. A. van Biljon, C. C. Meyer, T. F. J. Dreyer, S. P. Pretorius, W. H. Botha, D. P. J. Stolz, P. S. Venter, J. Steyn. Agter (v.l.n.r.): C. de Bruin, P. van der Merwe, J. F. van der Merwe, M. C. van Staden, S. Bronkhorst, J. H. van Heerden.

In 1935 het dr. H. P. Wolmarans as vierde leerkrag bygekom. In 1938 kom dr. A. van Selms by en in 1939 dr. C. H. Rautenbach. Laasgenoemde het in Maart 1948 ook rektor van U.P. geword. Baie bekende figure in die persone van proff. dr. E. S. Mulder, A. S. Geyser en S. P. J. J. van Rensburg was ook aan die fakulteit verbonde en eersgenoemde was ook dekaan.

Professore wat tans aan die teologiese fakulteit verbonde is is proff. dr. B. J. Engelbrecht, F. J. van Zyl, A. D. Pont, J. P. Oberholzer, J. I. de Wet, G. M. M. Pelser en W. C. van Wyk.

Grepe uit die Geskiedenis van „Van der Hoff".

Dit is interessant om na enkele grepe uit die vroegste Van der Hoff vergaderings te kyk.

Die tweede Van der Hoff-vergadering is weer aan die huis van prof. J. H. Greyvenstein gehou. Reeds toe is besluit dat die Van der Hoff-vergaderings die eerste Donderdag van die maand gehou sal word. Op hierdie vergadering is daar 'n paar huishoudelike reëls vasgestel. Daar sou 'n boete van 2/6 wees vir afwesigheid sonder skriftelike verskoning of sonder 'n wettige rede. Voorts ook 'n boete van 5/- indien iemand nie sy werk gedoen het, en 'n wettige rede hiervoor kon verstrek nie.

Die afsluitingsvergadering van 1924 is gehou op 6 November. As bestuur vir 1925 is gekies as praeses mnr. Brits, as abactis mnr. Strydom, as fiscus mnr. Mulder en as assessor mnr. Kemp. Dr. Engelbrecht het by hierdie geleentheid as spreker opgetree en die vergadering toegespreek oor „Een en ander uit die geskiedenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk". Volgens die notule het dit 'n baie lewendige bespreking uitgelok.

Op die eerste vergadering van 1925 stel dr. Engelbrecht voor dat Van der Hoff op 'n paar teologiese tydskrifte moet inteken, byvoorbeeld Kerkalmanak en die Hervormer. Dr. Engelbrecht beveel ook aan dat die volgende onderwerp in 1925 bespreek moet word. „Het geloof in God in die XXste eeu." Hyself sou die 1ste bespreking inlui. Hy onderneem ook om die „teoloë"-kamer beskikbaar te kry vir die vergaderings van Van der Hoff.

Tydens die vergadering van 13 Augustus 1925 het die eerste installasie-plegtigheid plaasgevind. en dit van EEN lid!

Dr. Engelbrecht as ere-praeses was in die stoel en al die lede was teenwoordig. Mnr. Huyzers wat geïnstalleer moes word was apart in 'n ander kamer. Al die lede was in togas geklee en het in 'n halwe maan om die praesesstoel gesit. Voor die praeses was die groot Statebybel, die kandelaar met kerse, die praeseshamer en die drinkbeker.

Die ere-praeses stuur voorts twee lede om mnr. Huyzers te vra vir die heffingspenning. Hulle doen rapport en daarna word twee ander lede gestuur om mnr. Huyzers se volle name te kry naamlik Willem Frederik Huyzers. Vervolgens bring twee ander lede, waarvan die praeses een was mnr. Huyzers tussen hulle in vir installasie.

Die ere-praeses lewer sy rede, in Hollands uit Rom. 12. Nadat mnr. Huyzers geïnstalleer is en drie tikkies op die tafel getik is met die praeseshamer, het die ere-praeses uit die beker gedrink en dit met die woorde aan die praeses oorhandig . . .

„Ek handig deze beker over aan die praeses". Die lede het van die oudste tot die jongste uit die beker gedrink en elkeen het 'n kort toespraak van verwelkoming gelewer. Telkens is die woorde: „Ek handig deze beker over aan . . . " herhaal.

Ook is dit veral interessant om na die installasie-vergadering van 11 Maart 1926 te kyk.

Drie persone naamlik A. Ras, K. N. Grobler en F. J. Z. Booysen is geïnstalleer. In die notule van hierdie vergadering word daar met nadruk aangetoon dat die rede tydens die installasie uit Ef. 5:10-20 in **Afrikaans** gehou is.

Tydens die vergadering is daar lesings deur die professore self of deur studente gehou. Die lesings deur studente was meer die reël as die uitsondering terwyl professore slegs tydens spesiale geleenthede lesings gelewer het. Gewoonlik was daar kritici aangewys om kritiek op die lesing te lewer.

So byvoorbeeld lewer mnr. W. J. Kemp as assessor op 22 April 1926 sy lesing oor „Gewete".

Soms is ook persone buite die fakulteit genader om 'n lesing te lewer. So byvoorbeeld dr. Te Water wat 'n lesing op 6 Mei 1931 oor Maatskaplike werk gelewer het. Haar lesing was prikkelend en sy is deur die praeses bedank.

☐ Na volgende bladsy

VAN DER HOFF 1972.

Eerste ry (v.l.n.r.): A. J. Antonites, J. A. van Biljon, S. Schutte, D. J. Müller, L. J. Steenkamp, Prof. dr. G. M. M. Pelser, Prof. dr. J. P. Oberholzer, Prof. dr. F. J. van Zyl, Prof. dr. B. J. Engelbrecht (Dekaan), Prof. dr. W. C. van Wyk, W. H. Swart, L. M. P. Swanepoel, J. S. Naudé, P. J. van der Merwe, J. P. J. Fourie, B. J. van Wyk. Tweede ry: B. M. Dupper, H. J. Botes, C. J. Kruger, L. J. Meyer, J. Walles, S. v. Nieuwenhuizen, J. B. Schutte, J. van Immerzeel, J. D. Maloney, J. J. H. Engelbrecht, E. J. Smit, J. C. van der Merwe, A. C. Kuyper, P. S. van Tonder, L. J. C. van den Berg, J. Buitendag, N. J. Jooste, Z. C. Robberts. Derde ry: D. Z. du Plessis, G. S. C. Scheepers, A. P. G. Beukes, P. B. Boshoff, G. van der Merwe, J. A. Beukes, P. Kern, J. Fourie, S. L. Kotzé, J. Claasen, D. J. Struwig, P. L. Steenkamp, E. Verhage, J. L. J. Smit, J. M. Delport, W. J. Bezuidenhout, P. van Wyk, K. Papp, P. J. Cilliers, P. D. F. le Grange.

Na die pouse van bogenoemde vergadering is die konstitusie hersien en 'n voorstel aangeneem dat dit voortaan Universiteit van Pretoria sal wees waar voorheen T.U.K. gestaan het.

Op 7 April 1931 vind weer eens 'n installasie-plegtigheid plaas. Vier nuwe lede naamlik mnr. Nolte, Pelzer, Booysen en Muller word geïnstalleer. Na pouse is oor vele dinge besin. Mnr. Visagie wys daarop dat engelssprekende onderwysers sondagskool hou, en vra dat Van der Hoff dit self moet doen.

Op 28 April 1932 lewer mnr. S. P. J. J. van Rensburg 'n lesing oor „Skepping, Sondeval, Herskepping, Voleinding". Mnr. Van Staden was die kritikus. Volgens die notule merk mnr. Engelbrecht op dat dit een van die interessantste lesings is wat nog in Van der Hoff gehou is.

Lede van Van der Hoff het van die vroegste tyd leiding op haas elke denkbare terrein van die campuslewe geneem. 'n Menigte studenteraadslede en net soveel studenteraadsvoorsitters het en kom nog steeds uit Van der Hoff.

In die jare 1941-44 is dit veral opmerklik dat tydens vergaderings, die laaste gedeelte aan een of ander opvoering of uitvoering afgestaan is. Byvoorbeeld sang of klavierspel of voordrag.

Aan lief en leed het dit nie ontbreek nie. Tipies studentevereniging het daar nie baie jare verloop alvorens 'n formele geselligheidskomitee deur die vergadering gekies is nie. Dié moet dan sorg vir eet en drinkgoed tydens pouse en is ook verantwoordelik vir 'n jaarlikse gesellgheid, gewoonlik teen die einde van die jaar om die jaar af te sluit in die vorm van 'n dinee.

Van die tradisies van Van der Hoff het daar min verlore gegaan. Van der Hoff in samewerking met die H.S.V. onderneem al vir baie jare 'n jaarlikse konserttoer. Die geld wat so ingesamel word word hoofsaaklik vir studielenings gebruik.

Ook is dit interessant dat „Van der Hoff" reeds van sy begin af 'n deurkollekte hou ten bate van die Weeshuis. Op 'n vergadering in 1931 gehou stel mnr. Van Staden gesekondeer deur mnr. Steenekamp voor dat die Weeshuiskollekte staande op 8/- uit die kas van Van der Hoff aangevul moet word tot £1.

So kan daar voortgegaan word om jaar vir jaar se vergaderings aan te haal. Altyd interessant, altyd lewendig en altyd iets nuuts.

Wanneer ons nou terugkyk na vyftig jaar kan ons dit alleen doen in ootmoed en dankbaarheid teenoor die Heer van die kerk wie 'n seënende hand ook oor hierdie vyftig jaar gesien kan word.

Klein en moeilik was die begin. Dikwels was daar twyfel of die Opleiding ooit sou slaag. Onder die seënende hand van die Heer het groei, ontwikkeling en sukses nie uitgebly nie. Die Opleiding het van krag tot krag gegaan en dit is gebou tot een van die beste in Suid-Afrika.

Wat die toekoms aanbetref kan dit met vertroue tegemoet gesien word. Van der Hoff kry leiding van leerkragte wat almal bekwame vakwetenskaplikes is. Hulle is manne wat een of ander tyd predikante in gemeentes van ons kerk was. Bowenal is hulle egter manne wie se geloofsoortuiging suiwer is en wie se lojalitieit teenoor die Nederduitsch Hervormde Kerk bo verdenking staan.

Terwyl daar dan nou dankbaar ootmoedig teenoor God teruggekyk kan word oor die verbygegane vyftig jaar, moet daar ook vol geloofsvertroue en geloofssekerheid vooruitgekyk word na die toekoms wat voorlê met die bede in die hart dat die Heer wat tot hiertoe voor ons uitgetrek het, ook in die toekoms voor ons sal uittrek en die stryd vir ons sal stry.

Die enigste verklaring vir die sonde van die mens word in die Bybel gevind en die enigste oplossing vir die sonde van die mens word gevind in die kruis van Jesus Christus.

— L. H. Bennet.

PISTORIUS

POSBUS 9, POTGIETERSRUS

Koöperatiewe, Private en Staatsverskaffers:

☐ 95,62% LEO Dolomitiese Landboukalk
☐ 96,6% ALLESCA Super Kalistiese Lbk.

Los ...... R2.95 per Metrieke Ton
Sakke R5.75 per Metrieke Ton

Vir bestellings minder as 17 Metrieke Ton in sakke R7.50 per Metrieke Ton.

☐ KALKSTEENAMMONIUM NITRAAT 26% N
☐ AMMONIUMSULFAAT 21% N
☐ SINK Bemestingstof

ONS PRESTIGE U WAARBORG

Etlike treinvragte daagliks
Geen vertraging

DIE SENDING (vervolg)

Benaming in ons Kersteningswerk

DR. H. G. VAN DER WESTHUIZEN

Ons kerk gebruik die woord „evangelisasie” om die kerklike bemoeiinge met kerkvervreemdes of nie-Christelike volkseie mense te beskryf. Dan is ons lief om in die later jare vanweë ’n weersin teen onevangeliese sending die woord „kerstening” te gebruik vir die kerk se aktiwiteite onder nie-volkseie heidene. Dié woord beskryf die saak kernagtig en goed. Hierdie nie-volkseie heidene het ’n mens vroeër hoofsaaklik gesoek onder nie-Christelike volkere. So het ons kerk in 1951 ’n **Raad vir die Arbeid onder nie-Christelike Volke** in die lewe geroep.

Die twee benaminge „kerstening” en „heiden volke” word deesdae onder die loep geneem.

Die Kerkwet wat tot op Mei 1973 gegeld het, spreek nog van **Die Sentrale Raad vir die Kerstening van die Heidene.**

Weliswaar kan daar nie meer so vanselfsprekend na die Bantoevolk as heidenvolke verwys word nie. Maar ons moenie die fout maak om te dink dat heidene nie meer bestaan onder bantoes of blankes of wie ookal nie! Die begrippe „heiden” en „kerstening” kan nie maklik deur die kerk losgelaat word nie — straks nooit!

Op die Alggemene Kerkvergadering van 1973 het ons besluit ná ’n suggestie vanaf die Bantoe Kerk om die Raad vir Kerstening van die Heidene, ’n ander naam te gee asof die kersteningsveld van ons kerk nie meer heidene is nie! Miskien het ons op die ingewing van die oomblik, sonder enige studie deur die vergadering, te vinnig besluit op die naam **Raad vir Bystand van Kerke in eie Volksverband.**

Dat ons kerk as die sendende kerk teenoor die sendingkerk, die moederkerk teenoor die dogterkerk, die ou kerk teenoor die jong kerk, die voogkerk teenoor die hulpbehoewende kerk, bystand moet verleen in sekere sake, is waar; en dat die omgekeerde ook kan gebeur is Bybels. Vergelyk vir laasgenoemde die sendingkerk se kollekte in Korinthe vir die moederkerk in Jerusalem.

Tog moet ons nie ons kerk se sendingroeping of apostolaatstaak onder heidene, wie hulle ookal is en waar hulle ookal gevind kan word, vertroebel, veroppervlakkig of verwyder deur die totale verdwyning van die begrippe „kerstening” en „heiden” uit ons Kerkwet nie.

Dit is tog nie so dat ons kerk nie meer sendingveld wil bestryk waar heidene is wat gekersten moet word nie. Nou waarom dan die naam so radikaal verander? Waar en wanneer hou ’n kerk se sendingtaak op aan ’n sendingkerk? Hulle wat tot die geloof gekom het en dus self wettig ’n kerkraadsvergadering gekies het, het van sendingsituasie kerkregtelik oorgegaan tot selfstandige kerk. Wie kwalifiseer op die sendingveld om ’n kerkraad te kies? Diegene wat Jesus Christus bely. Maar nou moet ons onthou: „Jy glo dat God één is. Jy doen goed; die duiwels glo dit ook” (Jakobus 2:19). Dus die sendingkerk moet by die bereidheid om Christus **te bely** ook gretig wees om Christus **te verkondig.** Eers wanneer laasgenoemde georganiseerd onderneem word deur die sendinggemeente word dit sendende kerk en daarmee teologies selfstandig. Tot dan — of dié kerk hiérvoor of dáárna finansieel ensovoorts, bystand nodig het of te nie — bly dit deel van die sendingveld. Solank as wat kerk bestaan sal sendingveld bestaan en sal heidene gekersten moet word.

Daarby het ons kerk mos nie net die oog met sy kersteningsraad vir heidene die ontstanende kerk nie, maar **die res van heidene.** Ons kerk weet die Bantoe kerke kom algaande uit onder die sendingperspektief, maar die res bly daaronder! Hoe kan ons nou ’n naamsverandering aanbring wat nie strook met bogenoemde feit nie?

Dat daar ruimte mag wees, veral in die diakonaatsfeer van die kerk, vir ’n „Raad van Bystand vir Kerke in eie volksverband”, wil ek nie ontken nie, eerder beklemtoon. Maar dít mag nie ter vervanging van die „unendliche Aufgabe” of voortdurende taak van die kerk wees nie! Dan word die sendingdoel ingeperk soos nog nooit te vore nie op die „plantatio ecclesiae” — die planting van die kerk. Die sendingdoel is tog ook die „conversio gentilium” — bekering van die heidene, en veral die „Deo Gloria” — die eer van God!

Ek pleit dat ons ’n hulporgaan in ons kerk behou waarvan die organisasie toegespits bly op die kerstening van heidene.

oOo

Daar is niks om oor
TE KLA NIE.
Dit is nie nodig om
goeie leesstof te verbeur
OMDAT
(sekere) tydskrifte
Kaal vrouens adverteer
Drank adverteer
Sigarette adverteer
Sedelose verhale publiseer
Seksverhale publiseer
ens., ens., nie.
Met ander woorde, wat:
Ons beginsels ondermyn
Afrikanerdom ondermyn
ens., ens.
Kies net die
Regte Tydskrif
Kies

DIE HUISVROU

Die tydskrif wat langer
as 50 jaar
deur duisende beskou word
as
DIE VRIENDIN
wat alles onberispelik aanbied.
Daar is:
Resepte
Handwerkpatrone
Verhale en
Interessante artikels
sowel as
lekker leesstof
vir u kinders.
’n VRIENDIN wat u nooit
sal beskaam of
verleë laat voel nie.
Één jaar se intekengeld op

DIE HUISVROU

bedra slegs R3,00.
TEKEN nou in vir
USELF, of gee dit as
GESKENK aan u moeder,
dogter of ’n vriendin,
By:
DIE HUISVROU
Posbus 662
KAAPSTAD

(24) AS TOERIS DEUR ISRAEL, LAND VAN DIE BYBEL

JERUSALEM (vervolg)

IETS OOR SY MURE

„Soos een wat op die mure
as wagter uitgestel,
gedurig deur die ure
met sy gedagte tel —
Só wag my siel, en sterker —
gedurig op die Heer,
tot Hy, die Ligbewerker,
die nag in daagraad keer."
(Beryming Psalm 130).

DR. P. J. THEO KOEKEMOER

Die voorgenome besoeker aan Jerusalem weet van die mure wat rondom die ou stad lê. Hy het daarvan gelees in sy Bybel . . . en hy het daarvan **gesing** in sy lied. Ons lees dat toe koning Sanherib die oorgawe van Jerusalem **geëis het,** het sy soldate in die Joodse taal uitgeroep „na die manskappe van Jerusalem **wat op die muur was",** sodat hulle die stad kon inneem" (II Kron. 32:18). Ons weet van die aanklag teen Israel reeds in die dae van Koning Ahasvéros: „Hulle is besig om die rebelse en slegte stad op te bou, **die mure** voltooi hulle en die fondamente herstel hulle" (Esra 4:12). Lees mens verder dan kom die mure van Jerusalem veral onder ons aandag in die dae van **Nehemia,** toe koning Artasasta Nehemia verlof gegee het om Jerusalem te gaan herbou nadat koning Nebukadnesar die stad verwoes het. Nehemia vermeld dat hy in die nag deur die **Dalpoort** gery het na die **Asport** toe, dat hy **die mure** van Jerusalem wat daar so stukkend gelê het besigtig het en sy poorte wat deur vuur verwoes was. Nehemia het verder gery na die **Fonteinpoort** en na die Koningsvywer. (Lees Nehemia 2).

Deel van die mure van Jerusalem met **Damaskuspoort** op die voorgrond.

JERUSALEM:- Die oostelike muur gesien vanaf die Olyfberg. In die middel is die Rotskoepel („Dome of the Rock") van die Mohammedane met die tempelarea links.

„Doen goed aan Sion, wees dit welgesind,
en bou weer op **Jerusalem se mure;**
dan sal ons hand die regte offer vind,
brandoffers opgeur uit die altaarvure."
(Beryming Psalm 51:8).

Waar is egter **hierdie** mure en **hierdie** poorte? Alleen hy wat sy Bybel nie goed gelees het nie, hy wat vergeet het dat Jesus eenmaal gesê het dat in Jerusalem nie een steen op 'n ander gelaat sal word nie, kan hoop om iets van die mure van Nehemia te sien! Nee, Jerusalem is **herhaalde** kere verwoes — dis 'n stad van oorloë en bloedvergieting. (Vergelyk ons vorige artikel hieroor). Ons vestig weer eens die aandag daarop dat Jerusalem deur die Romeinse generaal Titus in die jaar 70 na Christus tot die grond toe verniel is. **Hierdie** mure om die stad, die mure waarvan die Bybel praat, bestaan dus **lankal** nie meer nie!

Argeoloë het egter baie gedoen, en is tot heden vandag steeds besig om lig te werp op die baie moeilike vraag waar presies die mure van die ou Jerusalem geloop het.

Professor A. van Selms meld onder andere dat hy regoor die „American School of Oriëntal Research", op 'n destydse nog oop terrein, die swaar fondamente van 'n muur uit die Romeinse tyd gevind het. Hy vermoed dat hierdie muur deur Bar Kochba, tydens die laaste Joodse opstand opgerig is. Ander deskundiges sê dit dateer uit die tyd van Herodes Agrippa I, wat in die jaar 42 na Christus die stad na die noorde toe uitgebrei het. Die datering van hierdie muur is ook van belang om lig te werp op die vraag of Golgota en die graf van

☐ Blaai om

JERUSALEM:- Die „**Nuwe Poort**" wat in 1889 deur Sultan Abdul Hamid geopen is.

Jesus inderdaad geleë is aan die einde van die huidige Via Dolorosa, of nie. Genoeg is dit om te vermeld dat 'n wetenskaplike soos Van Selms erken dat die kwessie oor presies waar die ou mure van Jerusalem geloop het, na meer as 'n eeu se debatte, langsamerhand so ingewikkeld geraak het, dat vir die vorming van 'n selfstandige oordeel nog jare van studie en veelvuldige ondersoek noodsaaklik is. Nou kan u begryp dat die besoeker aan Jerusalem, nie versigtig genoeg kan wees, om alles wat gidse vertel, vir soetkoek op te eet nie. Die professor skryf verder, dat tydens sy verblyf in Jerusalem daar op die gebied van waar die ou mure moes geloop het, nog 'n ontdekking gedoen is. By die aanlê van 'n motorweg langs die suidoostelike punt van die Tempelplein, het 'n stootskraper met 'n groot klip, wat nie te verroer was nie, in aanraking gekom. Die Oudheidkundigediens se aandag is hierop gevestig. Daar is toe 'n hele lang stuk muur blootgelê. Daar, waar hierdie nuut ontdekte muur aansluit by die mure van die tempelplein, blyk dit dat 'n hoë muur gevind is: dertien rye klippe, ongeveer agt tot nege meter hoog. Die oopgegrawe stuk is ongeveer 25 meter lank met 'n klein verskansing wat 2 meter breër is as die muur. Vandaar het die muur dan in 'n suidwestelike rigting geloop.

Dit dien opgemerk te word dat dit baie moeilik is om 'n muur slegs op grond van boustyl noukeurig te dateer. Die potskerwe wat by dieselfde opgrawing gevind word, is wel 'n hulpmiddel maar gee nog geen uitsluitsel nie.

Die **huidige** mure rondom Jerusalem is gebou deur koning Suleiman die Grote, (onder Turkse heerskappy) gedurende die jare 1538-1540 na C. Hier is die Jaffapoort in die ou stadsmuur te sien.

Ons sou dus nie al te veel wou sê oor waar die **ou** mure van Jerusalem **presies** geleë is nie.

Om vanuit die onsekere na die sekere te kom, laat ons liefs die oog val op die **huidige** mure (en poorte) van die **huidige** Jerusalem. Dis veel makliker. Hier het nie 3000 jaar en langer se stofstorms oor gewaai nie!

Die geskiedenis van die **huidige** mure dateer terug na die tydperk toe Palestina onder Turkse heerskappy was. Die jaar 1517, 'n maklike datum om te onhou, omdat dit dieselfde jaar was wat Martin Luther sy 95 stellings teen die kerkdeur op Wittenberg publiek gemaak het, het koning **Ottoman** van Turkye Palestina se nuwe „baas" geword. Hy is opgevolg deur 'n ander Turk, koning Suleiman die Grote, wat vir 'n klein tydjie van 1538 tot 1540 regeer het. Die mure is gebou in die jare 1538-1541. Die oppervlakte wat ingesluit is, is ongeveer dieselfde area waaruit die Romeinse Jerusalem, die **Aelia Capitolina**, gebou is deur keiser Hadrianus, na die verwoesting van Jerusalem, 70 na Christus. Hierdie genoemde Romeinse stad wat herrys het op puinhope, dateer terug na 135 na Christus en het op sy beurt ingesluit oorblyfsels van mure uit vroeëre periodes, hoofsaaklik die tydperke van Herodes (37 voor Christus), Agrippa (41 na Christus) en Saladien (1187 na Christus).

Die **huidige** muur wat die oue Jerusalem omsirkel, is ongeveer twee en 'n half myl lank en het sewe **oop poorte**. Mens kan bo-op die mure rondom die stad stap om sodoende, veral in die aand, 'n onvergeetlike uitsig oor Jerusalem te kry. By die aanskouing van hierdie Jerusalem, bo vanaf die mure, staan jy vir 'n oomblik in die gedagtes in Suid-Afrika, waar ons in ons kerk so graag uit Psalm 116 sing, soms by die Avondmaalstafel:

„Ek sal u Naam met dankerkentnis
prys
te midde van die feestelike skare.
Jerusalem, ek hoor om jou altare
die lofgeluid wat tot Gods eer verrys."

(Oor die **poorte** van hierdie Jerusalem hoor ons in die volgende artikel).

oOo

Verontrustes in die Gereformeerde Kerke in Nederland

Die getal verontrustes in die Nederlandse Gereformeerde Kerke neem toe. Twee verskillende groepe is al georganiseer in verenigingе om te waak teen die linkse rigting in die eertyds so streng Gereformeerde Kerke naamlik „Schrift en Getuigenis" en „Waarheid en Eenheid". 'n Paar maande gelede is die hande inmekaar geslaan en is daar 'n eenheid tussen die twee liggame gevorm. Die nuwe naam van die vereniging is „Schrift en Getuigenis" en die blad van die gesamentlike vereniging is „Waarheid en Eenheid".

JOH. DREYER.

Nou is daar 'n oproep van die vereniging aan almal „wat gewoon Gereformeerd wil bly". In hierdie oproep word eers gewys op dwalinge in die Gereformeerde kerke, op 'n ongereformeerde koers wat „hardnekkig en konsekwent" voortgesit word en aangemerk word „as 'n deurgaande, algehele koerswysiging", en „as 'n grondige verloëning van die werk van die vadere in Afskeiding en Doleansie". Hierna word dan raad bedien aan die kerkrade, ampsdraers en die gemeentelede wat onder die omstandighede te doen. Die kerkrade word onder andere aangeraai om te protesteer, geen ongereformeerde dominee te beroep nie, finansieel gerig te kollekteer en te gee dit wil sê nie vir allerhande ekumeniese doeleindes wat links (neomarxisme, steun aan versetbewegings) georiënteer is nie. Die ampsraers word onder meer geadviseer om „iedere medewerking aan een of ander vorm van gereformeerdheid te weier", om nie vrywillig af te tree nie, maar vol te hou tot die ewentuele skorsing of afsetting toe, sodat hulle wat die afsetting reël „gedwing word om duidelik party te kies", om die ewentuele afsetting nie te aanvaar nie, maar om intussen alternatiewe Gereformeerde dienste te belê.

En wat die gemeentelede betref is die raad onder andere. Gaan nie met 'n gesamentlike diens na die Hervormde Kerk nie, stuur u kinders nie na 'n geïnteresseerde katkisasie toe nie en „begin so moontlik en nodig met alternatiewe Gereformeerde dienste."

Die toestand word beskrywe as „'n hoogs ernstige moment in die geskiedenis van die Gereformeerde Kerke", en dat „dit gaan om die voortbestaan van die kerke as Gereformeerde Kerke.

oOo

Raad aan vroue wie se mans ‚te moeg' is

Is hy **werklik** ‚te moeg'? Baie vroue wonder seker hieroor. Hy was altyd gretig om uit te gaan, maar skielik is hy ‚te moeg'! Is dit net 'n verskoning? Het hy belangstelling verloor? Moontlik. Maar in die meeste gevalle is dit **hoe** hy voel – **lusteloos, terneergedruk, prikkelbaar.** Hy kan **nie meer bybly nie.** Hierdie simptome kom dikwels in die middeljare voor.

Maar gelukkig is daar iets wat u aan die saak kan doen. U kan hom help om weer sy ‚ou self' te wees. Kry vir hom SALUSA 45 by u apteek.

SALUSA 45 se unieke formule kan sy fisiese en geestelike energie herstel. Sy konsentrasie en geheue verskerp. Sy dryfkrag herwin. Hy sal gou weer lus vir die lewe en jare jonger voel!

SALUSA 45 bevat vitamien E. Prokaïen (H_3). Hematoporforien. Asook ander noodsaaklike vitamiene.

SALUSA 45

U is dit aan uself en u man verskuldig.

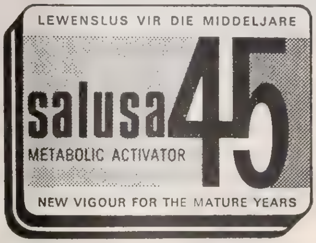

30 tablette R2,35. Volledige 3-maande-kursus van 90 tablette R5,95. Slegs by apteke verkrygbaar.

9559/a

Dr. Collin se Pille

Prys: 35c & 65c

vir GAL en LEWER

Blakende gesondheid is die teenoorgestelde van die volgende klagtes:

- NARE HOOFPYNE
- GALAANVALLE
- BITTER MOND
- AANGEPAKTE TONG
- HARDLYWIGHEID
- VLEKKE, PUISIES, ENS.
- VLEKKIES VOOR DIE OE
- OPGEBLAASTE GEVOEL
- LUSTELOOSHEID
- SOOIBRAND
- GEEL GELAAT

Die oorsaak 'n lui lewer en te veel gal.

Die beproefde en beste middel —

Dr. Collin se Gal- en Lewerpille

Prys: 35c & 65c van alle Aptekers, of van

G. FOURIE

Posbus 762, Pietermaritzburg.

Pyn se Moses

OTTO

Se Senuwee en Pyn Poeiers

Prys 20c & 40c

Probeer Otto vir Hoofpyn, Rumatiek, Jig, Verkoue, Koors, Vrouekwale, ja vir enige ander ou pyn-kwale en oortuig uself van die strelende en spoedige verligting van

OTTO

DIE PYN POEIER WAT SPOEDIG WERK!

Slegs by Aptekers verkrygbaar.

LESERS SKRYF— *Kerklike gebruike*

Geagte Redakteur — Dominee Young het Sondag (28 Oktober 1973) afgekondig dat die kerkraad besluit het, dat die danksseggingsdiens, nie die Sondag na nagmaal gehou sal word soos aanvanklik besluit was, maar op Sondagnamiddag met nagmaal gehou sal word soos gewoonlik. Indien dit blyk dat die bywoning te swak is, sal later weer daaroor besluit word.

'n Tyd gelede is onverwags die ou gebruik dat vrouens en mans apart aan die nagmaalstafels bedien word, afgeskaf, nou word daar pogings aangewend, dat doopouers in hulle sitplekke bly sit, met die lees van die doopsformulier en net wanneer die persoonlike vrae gevra word, voor die kansel moet verskyn.

Nou word alweer gepoog om die dankseggingsdiens van sy ou posisie te verskuif.

Daar is kerkraadslede wat hulle daarvoor beywer om allerhande veranderings in die gebruike van ons kerk aan te bring. Hulle is blykbaar onder die indruk dat hulle daardeur verbeterings aanbring wat baie meer modern is.

Gaan ons egter terug na Jesus Christus om Hom hieroor te raadpleeg, dan wonder ons wat sy uitspraak hieroor sou gewees het. Hy het gesê: „Ek het nie gekom om die wette van Moses te ontbind nie, maar om hulle te vervul". Alhoewel die gebruike van die Hervormde Kerk waaroor dit hier gaan, nie „Wette van Moses" is nie, sou Jesus seker ook gesê het, dat Hy nie geneig is om hierdie kerklike gebruike te ontbind of af te skaf nie, maar om hulle te handhaaf.

God is gister en vandag en môre en tot in ewigheid dieselfde. Daar is geen ommekeer of verandering by God nie. Daarom sal sy raad ook wees om kerklike gebruike wat vir honderde jare in gebruik is en uitgetoets is, nie so ligtelik te verander of opsy te skuif nie.

Aan die anderkant is daar 'n uitspraak van Jesus, waar Hy die Fariseërs aanval deur te sê: „Julle maak reël op reël en gebod op gebod om also die wette van Moses kragteloos te maak". In plaas van dat julle die kerk sterk hou deur sy gebruike te bewaar, maak julle soos die Fariseërs dit kragteloos deur julle gedurige veranderings wat julle deurvoer.

„Ja" sê julle, „dit is ongemaklik vir die mense om die dankseggingsdiens by te woon; daarom wil die kerk die mense tegemoet kom". Daarom sê ek, dat dit honderde jare vir die vrouens goed genoeg was om apart aan die nagmaalstafel bedien te word en was dit sekerlik nie 'n tegemoetkoming van die kerk in daardie opsig nie. En ten tweede die mens moet hom na Christus en na die kerk skik en nie Christus en die kerk na die mens nie.

Ten andere .... julle weet dit seker algar, dat die kommunisme se grondbeginsels is om in sy propaganda verandering na te streef en aan te bring, met elke verandering word ougevestigde toestande, instellings en maatstawwe afgebreek, totdat die volk oop en bloot magteloos lê vir die kommunistiese leerstellings.

So spits hulle hulle toe op die afbreek van die huisgesin, die kerk, die tradisies, geskiedenis en nasionalisme van ons volk totdat ons al ons maatstawwe en beginsels opsy geskuif het en ons internasionale getalle is soos die kommuniste ons wil hê. Met ander woorde die kerkraad is daardeur besig om indirek propaganda vir die kommunisme te maak.

Nog ten andere? Die Amerikaanse liberalisme spits hom daarop toe om die apartheidsbeleid van die Afrikaner af te breek en in plaas daarvan te vervang met integrasie tussen wit en swart in Suid-Afrika. Hulle stel dit duidelik voorop dat om dit reg te kry, moet die houvas wat die Afrikaanse kerke op die volk het, afgebreek word. Daarom word daar so hard gereageer vir gesamentlike aanbidding. Maar hoe ironies teenstrydig is dit nie, dat waar ons kerk op sy algemene vergadering besluit het, en in sy kanselboodskap aan al die gemeentes laat weet het, dat ons kerk apartheid op kerklike gebied handhaaf, daar bevorder die kerkraad deur sy veranderings indirek integrasie tussen swart en wit, en bevorder hulle ook indirek die doelstellings van die Amerikaanse liberalisme en, wat nog in graadjie erger is, die doelstellings van die internasionale kommunisme.

Ek vra dus beleefd en baie ernstig, aan die kerkraad en veral aan daardie moderne kerkraadslede, om hulle gedurige propaganda om veranderings, te staak, want dit breek ons net af — dit dien net om ons vyande in die hand te werk en hulle doelstellings met ons te laat slaag.

Baie dankie.

(Oud-ouderling) M. J. Basson.
Kafferskraal 306.

(Ons het 'n paar woorde en reëls geskrap as synde minder geskik in 'n kerkblad. Hier onder gaan ons op 'n paar opmerkings van ons korrespondent in. .... Redakteur).

Is Kerklike gebruike onveranderlik?

Met verwysing na ons korrespondensiekolomme wil ons 'n paar opmerkings maak na aanleiding van die brief van oud-ouderling M. M. J. Basson oor „Danksegging met Nagmaal".

JOH. DREYER.

By die lees van sy brief, wat nou eers verskyn weens die vertraging veroorsaak deurdat hy die brief nie na die redakteur gestuur het nie, maar na Pretoria, het die vraag by my ontstaan: Is kerklike gebruike onveranderlik? Dit is immers die indruk wat die pleidooi skep om ou gebruike deur die jare onveranderd te handhaaf.

Ons het waardering vir die goeie bedoeling van ons korrespondent „om kerklike gebruike wat vir honderde jare in gebruik is en uitgetoets is, nie so ligtelik te verander of opsy te skuif nie". Die deurslag met sulke strydpunte moet egter nie wees nie: Wat was die ou vaderlike gebruik, maar wat sê die Woord. Dié het die laaste en finale seggenskap. Nou is dit so, dat die Bybel nie in elke geval 'n duidelike uitspraak gee nie, maar sydelings wel help om tot helderheid te kom ,soos byvoorbeeld in verband met die vraag of broeders en susters wel of nie aan dieselfde tafel van die Here mag aansit nie. Die Bybel gee hier wel 'n vingerwysing naamlik waar gesê word dat man en vrou voor God een is (Gal. 3:28).

Die vraag kan ook gestel word, leer die Bybel dan nie, dat 'n seun vader en moeder moet eer nie? Word 'n moeder geëer as sy moet wag tot die soveelste nagmaalstafel wanneer vroue uiteindelik ook mag aansit, terwyl haar seun, sê nou maar van 16 of 17 jaar, desverkiesend aan die eerste tafel mag aansit? Al die kerkrade waar ek van weet, wat nog die geslagte apart laat aansit, het tog die reël gebreek deur die katkisante, wat belydenis van die geloof gedoen het, gesamentlik te laat aansit aan die dis van die Here.

Die vraag kan ook nog gestel word: Is dit nie Bybels nie en wat is mooier as dat vader en moeder en hulle kind(ers) saam aansit?

Dan moet ons broer Basson daarop wys, dat ook die doopformulier waarsku teen „gewoonte" dit is gebruike wat met die jare 'n gewoonte geword het. Ou gewoontes en gebruike is menslike instellings wat deur allerhande omstandighede gevorm word, so byvoorbeeld dat die voorbereidings-, die nagmaals- en die dankseggingsdiens al drie dieselfde naweek moet geskied. Die omstandighede deur die rygoed veroorsaak naamlik die ossewa, het dit in die verlede meegebring. En dat die voorbereidingsdiens so gou deur die nagmaalsdiens opgevolg moet word is nie prakties nie. Waar is in so 'n geval die tyd om byvoorbeeld vyandskap teen 'n medelidmaat, wat miskien nog 'n bietjie ver weg woon, uit die weg te gaan ruim voor die nagmaalsbediening die volgende oggend?

En watter goeie rede is daar dat doopouers juis, soos dit vanouds was, by die lees van die hele doopformulier voor die kansel moet staan? Dit skep juis die verkeerde indruk dat die formulier slegs vir die doopouers bedoel is. En is dit nie te vermoeiend vir sommige moeders om so lank voor die kansel te moet staan nie?

Die tekste wat die broeder aanhaal om daarmee sy standpunt te probeer staaf is nie oortuigend en nie toepaslik nie. En om die kommunisme en die liberalisme hierby te betrek is vergesog.

Sekerlik, mag ou gebruike nie ligtelik verander word nie, maar hulle mag ook nie as wette van Mede en Perse, of as dure beginsels beskou word nie.

Die geloof is nie meer as die leë hand nie waarin die goddelose die regverdiging, die vryspraak ontvang.

— Kohlbrugge.

UIT GEMEENTES:

KERSSPEL 1973

'n Kersspel in die kerk?

In die ou, historiese, Nederduitsch Hervormde Kerk Potchefstroom? 'n Vreemde gedagte . . . en tog . . . toe die slae van die groot ou kerkklok buite die inleiding tot die Kersspel gee . . . was dit reg . . . die gewyde stemming tasbaar.

Helder klink eers die Xillofone . . . Stille nag, Heilige nag . . . Sag en gevoelvol dan die kinderkoor. Die simpatieke begeleiding van die orreliste weef soos met 'n goue draad die kersspel aanmekaar — 'n kersspel suiwer, juis vanweë die eenvoud.

Die verteller se gevoelvolle stem dra die ou-ou boodskap oor „Die geboorte van Jesus Christus." Vanuit die noordevleuel met die paadjie kom ‚Josef' en ‚Maria'. „Die verhogie voor die preekstoel: Betlehem.

„Die Heiland is gebore in Stille Betlehem . . . " oorbekend is die ou Kersliedere en juis daarom bring dit 'n knop in die keel.

„En daar was skeepwagters in die velde van Betlehem . . . " Met herderstawwe en ruiebaarde kom hulle vanuit die ander kant . . . „die herders van Betlehem".

Vors klink die stemme van die mannekoor: „Kom herwaarts getroues, vrolik seëvierend . . . " Die jubbellied vul die kerkgebou en vind weerklank in die ouerharte — dis ons kinders wat sing . . . sing tot eer van God!

En dan skielik . . . Verrassend fyn die klokkespel: „Betlehemster . . . "

In feestelike stemming voor die konsistoriedeur na die Kersspel v.l.n.r. „Maria" Elmé Dreyer, en mev. ds. Dreyer. Agter in die middel mnr. Gert Schempers (superintendent van die Kategese)

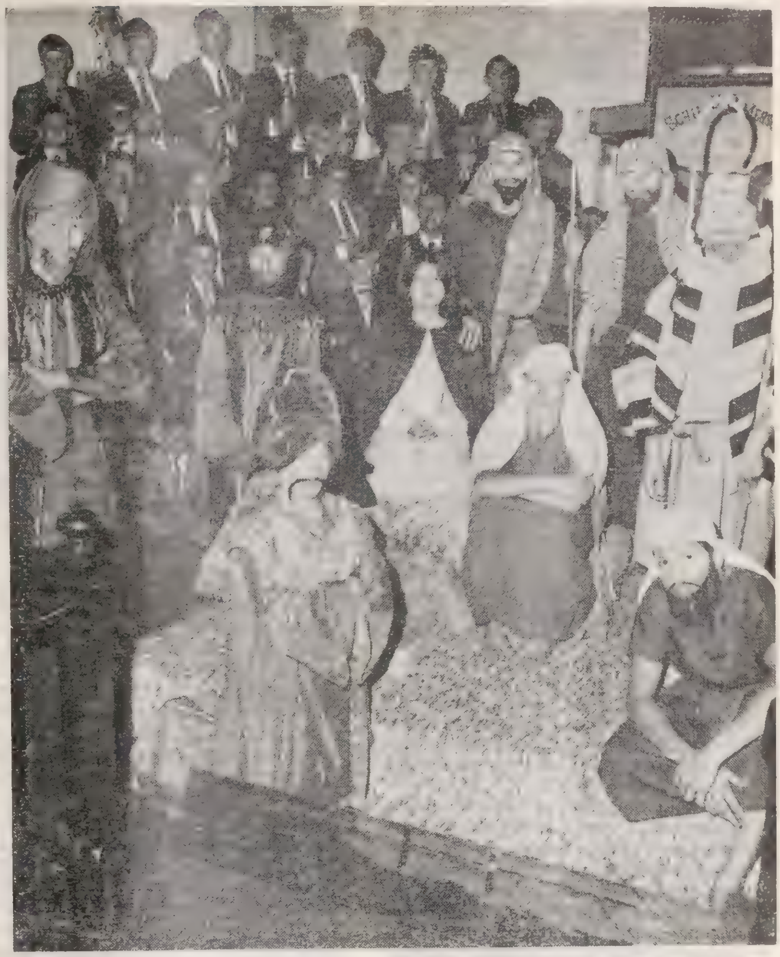

Die figurante — almal lede van die Kategese groep. V.l.n.r. „Die Wyse Manne", „Josef" en „Maria", en die „herders van Betlehem". (In die agtergrond die „Mannekoor" met hul kersies.

„Die wyse Manne" — vanuit die Oostevleuel — deftig en statig met hul geskenke van goud, wierook en mirre.

Saam buig herders en wyse manne in aanbidding nee. Suiwer klink die blokfluitkoor:

„Stille nag, heilige nag . . . " Die ligte word uitgedoof . . . een na die ander word die kersies aangesteek. 'n Solostem, dan duet, die derde vers: kwartet . . . tot al die kersies brand. Dan sag en gevoelvol word die kerk gevul met kinderstemme . . . die koor sing weer:

„Stille nag, Heilige nag.
Alles rus, eensaam wag
slegs Maria geseënde vrou
By haar Kindjie met
Josef so trou
Soete hemelse rus
Soete hemelse rus . . . "

Die stemme raak stil . . . die orrelklanke sterf weg . . . die kersies flikker en weerkaats in blink aanbiddende ogies. 'n Kersspel tot eer van God . . . in die huis van God.

— Elmé Dreyer.

☐ Blaai om

KERSSPEL 1973

☐ Vervolg van vorige blasy

DIE PROGRAM

Tot eer van God. Aangebied onder spelleiding van: Elmé Dreyer, Amelia de Bruin (Orreliste), mnr. Gert Schempers (Superintendent van die Kategeteskool), Kategese personeel en al die kinders van die kategeseklasse van die Nederduitsch Hervormde Gemeente Potchefstroom.

Verteller: Wouter Dreyer Jr. Die geboorte van Jesus Christus. Verteller: Lukas 2 vers 1-7. Die Heiland is Gebore. Verteller: Lukas 2 vers 8-12. Hoor die Blye Engellied. Verteller: Lukas 2 vers 13-14. Ere aan God! Verteller: Lukas 2 vers 15-16. Kom Herwaarts Getroues. Verteller: Matteus 2 vers 1-2. Betlehemster. Verteller: Mattheus 2 vers 9-11. Stille Nag.

Kersboodskap.

Kersfees is die fees van die geboorte van Christus en die Kersboodskap is „die goeie tyding van groot blydskap" en Vrede op aarde! Daarom, o! my siel, gee eer en loof die Heer.

Die Kategese kore van die Nederduitsch Hervormde Kerk Potchefstroom tydens hulle kersspel wat in die kerk gehou is. (Heel links die verteller mnr. Wouter Dreyer en voor die preekstoel sy vrou Elmé Dreyer.)

UIT PIETERMARITZBURG

Die pastoriepaar van Pietermaritzburg het die afgelope tyd deur diep waters moes gaan. Eerstens die afsterwe van ds. Van Rensburg se vader — daarna mev. Van Rensburg se suster en nie lank daarna nie mev. Van Rensburg se moeder.

Ds Van Rensburg is ook nog 'n suikersiektelyer en raak toe ook ernstig siek met long- en longvliesontsteking. Hierdie siekte laat hom dan ook in die hospitaal te Pietermaritzburg beland. Ons dank die Vader dat Hy ons so genadig was om hom ook deur hierdie beproewing te help. Maar nog was die einde nie. Ds. Van Rensburg se stem gee toe in. Hy raadpleeg 'n spesialiteit wat hom meedeel dat sy stembande beskadig is en dat dit moontlik blywend kan wees. Tydens 'n tweede besoek word hy dan ook meegedeel dat daar geen verbetering is nie en dat hy dit kan oorweeg om sy amp neer te lê. Enige predikant of sanger sal met my sekerlik saamstem dat dit soos 'n doodsvonnis oor 'n mens moet hang. 'n Predikant, wat hart en siel in sy amp leef, moet dit skielik beëindig. Ek kan u die versekering gee dat dit vir ds. Van Rensburg 'n groot skok was.

Deur die groot genade van Bo het ds. Van Rensburg egter nie gaan lê as gevolg van die terugslag nie — hy het 'n tweede geneesheer se opinie ingewin. Na deeglike ondersoek het hierdie geneesheer egter met baie bemoedigende woorde voor 'n dag gekom. Daar is geen skade aan die stembande nie, alhoewel dit geswel is. Die oorsaak van die stem is egter die longmoeilikheid wat ds. Van Rensburg gehad het. Medisyne is voorgeskryf en ds. Van Rensburg is die versekering gegee dat hy sy stem moet laat rus en dat hy binne ses weke reeds beter sal wees.

Op 21/9/73 het ds. Van Rensburg die kerkraadsvergadering bygewoon. Sy stem het so te sê normaal geklink. Was dit dan ook nie 'n blye en dankbare dag vir die gemeente van Pietermaritzburg toe ds. Van Rensburg op 23/9/73 vir ds. D. J. Smith te Pietermaritzburg gehelp het met die nagmaal. Sedertdien het ds. Van Rensburg al so herstel dat hy op 7/10/73 weer sy plek op die kansel kan inneem om aan die gemeente te sê: „So spreek die Here".

In hierdie tye van beproewinge was die gemeente altyd welkom by die pastorie. Alhoewel die pastoriepaar 'n moeilike tyd deurgemaak het was daar nog tyd vir bemoedigende woorde teenoor andere wat beproewinge gehad het. Namens die gemeente Pietermaritzburg en dan ook seker namens ons hele kerk wil ons ds. en mev. J. B. J. van Rensburg 'n algehele herstel toewens en hulle alle seën toebid. Ons in Pietermaritzburg is bly om ds. en mev. Van Rensburg by ons te hê. (Ds. en mev. Van Rensburg is nou reeds 8 jaar in die gemeente — die langste van alle vorige predikante. Ons hoop hy bly nog baie lank by ons.)

— SKRIBA.

UIT BULAWAYO

Vergun my iets te skrywe omtrent Rhodesië.

Dis met dankbaarheid jeens God die Allerhoogste dat ek van ons laat hoor, sedert ds. Simpson ons verlaat het 'n jaar gelede November, dat die Here ons gebede verhoor het en dat ons weer 'n herder en leraar gekry het, dat iemand hom weer oor ons ontferm het om na ons te kom. Ag mens voel so verlore sonder 'n predikant. Dit was 'n groot verlies toe ds. Simpson ons verlaat het. Hulle het aangehou beroep en op die end het hulle hom weg van ons. Sy vader was ook ongesteld. Dit kon ook baie daartoe bygedra het. Maar ons dank die Here ons het eindelik 'n baie bekwame predikantspaar gekry by ons twee predikante naamlik ds. Boshoff en Naude uit die boonste rakke, bekwaam en gewillig. Ons loof en ons dank en ons prys sy Naam vir sy genade. Ons erken ons is swak maar ek is seker ons sal ons uiterste doen. Mag die Here ons help en gee dat die nuwe dominee van Bulawayo-kombinasie en die ander twee predikante van Salisbury en Umtali lank by ons sal bly. „Hou tog op om so aan te hou beroep."

Dankie vir opname,

E. LOUW.

VROUERUBRIEK . . . . .

Hervormde Predikantsvroue in Suid-Afrika vanaf 1652

By geleentheid van die viering van die tweehonderdjarige bestaan van die Tulbach-gemeente, is 'n voorstelling gegee van die aankoms van ds. Arnoldus Mauritius Meiring en sy vier moederlose kinders in die Land van Waveren omstreeks September/Oktober 1743.

21. Maria Geertruida Werndley, eerste eggenote van ds. Arnoldus Mauritius Meiring (II).

In die vorige artikel oor Maria Geertruida Werndley, die eerste eggenote van ds. A. M. Meiring, is melding gemaak van die koorssiekte wat gedurende die gevaarlikste skeepsreis vanaf Texel na Kaapstad bykans 50 slagoffers, onder wie mevrou Meiring, geëis het, en dat ds. Meiring op die rampspoedige seereis ook by die dood omgedraai het. In hierdie artikel wil ek vertel wat ds. Meiring self van hul ervarings op skrif gestel het.

H. M. REX

In 'n beskrywing wat hy van die seereis opgestel het, en wat onlangs vir die eerste keer onder my aandag gekom het, vertel ds. Meiring van die siekte en afsterwe van die verskillende skeepsoffisiere en die „scheepsvolk", maar dat hy en sy „goeie vriend", luit. Abel, tot verby die ewenaar gesond gebly het. Toe het albei van hulle ook siek geword. Ds. Meiring was op een stadium so deur die koors aangetas dat hy feitlik van sy verstand af geraak het. Mev. Meiring het die ergste gevrees, verwag dat haar man sou sterwe en onder daardie omstandighede het sy by haar „sterwende" man aangedring om sy testament te maak. „Dat versoek deed my aan", het ds. Meiring later geskrywe, „en kreegh, ik geloof dat 't van droefheit geweest is, sulke trekkingen in myn leden eveneens als een mensch die sterft, toen meenden sy alle dat ik den geest gegeven had want ik geraakte in een zwaare flauwte, ik quam eindelyk weer by en by my volkomen verstand en bad God als 't Zyn en Welbehaegen souw wesen my van hier naar de eeuwigheit op te eischen, hy souw sigh myner ontfermen en my dan uit lydenspyn verlossen." Terwyl ds. Meiring besig was om God te smeek om hom uit sy lyding te verlos, het mev. Meiring na luit. Abel gegaan, „die aan de hete koortse op zyn koij in de hut nederlagh, als hy kon, hy souw my toch versoeken om myn testament te laten beschryven, sy moght 't my niet meer vergen." Ten spyte van sy ernstige siektetoestand het luit. Abel na die kajuit van ds. Meiring gegaan en ds. Meiring oorreed om sy „uiterste wil" te „laeten beschryven". Nadat luit. Abel die testament opgestel en laat onderteken het ,het hy na sy hut teruggekeer waar hy twee dae daarna oorlede is. Die dood van sy „goeie vriend" het ds. Meiring baie ter harte gegaan, veral ook omdat luit. Abel op sy terugreis was van 'n sending na Amsterdam en die Meiring-gesin uitgenooi het om by hom in Kaapstad tuis te gaan totdat hul voorgenome reis na Oos-Indië vandaar verder voortgesit sou word.

Teen alle verwagting in het ds. Meiring van sy siekte herstel en het die skeepskaptein, Van der Poel, gereël dat ds. Meiring tot in Kaapstad na die kapteinskajuit oorgeplaas word. Die ramp wat die Meiring-gesin tussen die ewenaar en Kaapstad op hul seereis oorval het, is deur ds. Meiring teen die einde van sy brief aan sy „waarde en seer geliefde broeder" in Maart 1743 beskrywe: „Toen gevoelde myn vrouw haar ook niet wel, en is noch eens boven by my geweest om my aen te spreken, daarop gingh sy leggen en is niet weer opgekomen, toen hielpen se my noch eens naar beneden en naemen voor eeuwigh van elkander afscheid, en klaaghde my dat dit haar eenighste kommer waar dat se niet wel maghtigh waar haar ziel tot God op te heffen. Myn gemoed wierd my vol en besweek sodat se met my meer werk hadden als met haar, ik wierd naar boven gebraght en den anderen morgens de tydingh dat se overleden was. De vlagh wierd opgeheist en een Canonschoot gedaan, des avonds wierd se buiten boort geset en negen Canonschoten gedaan."

So het die predikantsvrou, mev. Maria Geertruida Meiring, op pad na haar bestemming in Oos-Indië, êrens tussen die ewenaar en Kaapstad, haar watergraf gekry. Ofskoon daar baie weinig gegewens oor haar lewe en werk in Nederland bewaargebly het, weet ons dat sy twee broers gehad het wat hulle as predikante bekwaam en onderskei het. Die oudste broer, Georg Henric Werndly (Werndley of Werntley) sowel as 'n jonger broer, Johannes Thomas Werndley, is albei in Zúrich, Switserland, gebore, die oudste een in 1694, en daarom kan die afleiding gemaak word dat die suster ook in Switserland gebore is. Albei die broers het noue bande met die Oos-Indiese Kerk gehad en het bekendheid verwerf vir hul kennis van die Maleise taal. Terwyl die oudste broer vanaf omstreeks 1730 tot in 1737 in Nederland vertoef het met die oog op die druk van die Maleise Bybel, waarin hy 'n aandeel in die vertaling gehad het, is hy 'n professoraat in Oosterse tale aan die Universiteit te Lingen aangebied, wat deur hom aanvaar is. Kort daarna het hy ook in aanmerking gekom vir 'n professoraat aan die Universiteit te Harderwijk. Op daardie stadium was die suster, mev. Maria Meiring, predikantsvrou op Diepen-

☐ Blaai om

JEUGRUBRIEK . . . . .

Kerklike Begrippe: GOEIE WERKE

Ons het reeds enkele begrippe rondom die sondebesef en verlossing behandel. Kom ons kyk hierdie keer na die goeie werke. Dan hou ons ook min of meer die koers wat die Heidelbergse Kategismus volg.

DS. P. A. GEYSER

Dit kan nogal 'n netelige sakie wees om oor die kwessie van goeie werke te gesels. Ek moet dit maar bespreek met die lig wat ek het. Dit sou baie interessant wees om te verneem wat ons jongmense self hieroor in gedagte omdra.

Ek wil die saak hierdie keer so 'n bietjie aggressief aanpak. Dalk lok ek iemand uit tot 'n polemiek.

Ek wil beweer dat die meeste van julle min of meer die volgende beeld van die godsdiens koester en vertroetel: 'n mens moet so vaagweg vashou aan die gedagte dat daar 'n God is (Miskien moes ons hierdie „God" met 'n kleinletter gespel het?). Iewers daarbo, maar ver genoeg. Hy is die Skepper van ons groot heelal en ons noem Hom ook die Voorsienigheid. Daarmee bedoel ons gewoonlik dat Hy 'n rol speel in die groot gebeurtenisse van ons lewe. Wanneer dit met ons sleg gaan, sê ons baie maklik — ons weet nie hoekom word ons so gestraf nie. Deur wie? Die bedoeling is seker deur God? Ons eie geloofslewe is maar dikwels 'n saak van die grootste willekeur. Ons gaan so dan en wan kerk toe. Lees by tye in ons Bybel en bid. Ons probeer so oor die algemeen om nie 'n te slegte lewe te lei nie, probeer dalk selfs so hier en daar iets goed te doen. (Alhoewel ons die grootste vindingrykheid en vernuf aan die dag kan lê om sekere optredes en gewoontes weg te praat en selfs goed te praat.) So „probeer ons om 'n Christen te wees" en meesal voel ons eintlik dat ons seker nie 'n goeie Christen is nie — juis omdat ons ons Christenwees gaan toets aan hierdie halwe betrokkenheid by die godsdiens.

Maar dit is nie nodig dat ons geloofslewe so 'n oninspirerende en halfhartige aangeleentheid moet wees nie. Niks kan ons lewens juis so vreugdevol en met inhoud maak as die geloof nie. Daarvoor is egter nodig dat ons eers iets moet aanvaar wat aan ons geskenk word, naamlik dat ons Christenwees nie afhanklik is van hoe goed of hoe sleg ons is nie. Mens sal dit dalk sterker moet stel: ons sal eers moet aanvaar dat ons almal so sleg is, dat ons voor 'n afgrond van verlorenheid staan. Wanneer ons daar is, kan God se boodskap van verlossing ons waarlik bereik en aanspreek. Dan laat ons ons gesê: jy kan bevry word, jy kan kind van God genoem word, jy mag Christen wees . . . ter wille van My Seun, Jesus Christus. Christen wees beteken dus dat jy Jesus Christus ken, omdat Hy jou gesoek het en gevind het. Dit is dus afhanklik van Hom, nie van jouself en of jy godsdienstig is of nie.

☐ Vervolg op bladsy 30

HERVORMDE PREDIKANTSVROUE

☐ Vervolg van vorige blasy

heim, en toe prof. G. H. Werndley in die eerste helfte van die veertigerjare as predikant na Oos-Indië teruggekeer het, en die jonger broer reeds vanaf 1724 predikant op Ternate was en in staat was om sy gemeentelede in Maleis toe te spreek, het die verbintenis wat die twee Werndley-broers met Oos-Indië gehad het, baie waarskynlik 'n rol gespeel in die begeerte wat ds. A. M. Meiring uitgespreek het om hom ook 'n beroep na die Oos-Indiese Kerk te aanvaar. Die suster het egter haar broer, Johannes Thomas Werndley, wat op jeugdige leeftyd in Oos-Indië oorlede is, sowel as vir prof. Werndley, na sy terugkeer na Oos-Indië voor die vertrek van die Meiring-gesin in November 1742, nooit weer in lewende lywe gesien nie. Terwyl die oudste broer in Batavia op die koms van sy suster en haar gesin in 1743 gewag het, het sy haar watergraf duskant Kaapstad gevind en sou haar man en vier kinders op daardie stadium nie verder as Kaapstad reis nie. Sodoende het daar ook 'n dramatiese wending in die verdere lotgevalle van ds. Meiring en sy kinders ingetree. In plaas daarvan dat die Meiring-kinders deur hul eie moeder in 'n pastorie êrens in die Ooste verder opgevoed sou word, het Rykje van de Byl, 'n vrou uit een van die vooraanstaande Kaapse families, vanaf 1744 in 'n „predikantshuis" in die Land van Waveren, die taak op haar skouers geneem, toe sy die tweede eggenoot van ds. A. M. Meiring geword het. Waar mev. Maria Geertruida Meiring haar bestemming in die Ooste nie bereik het nie en haar man oorreed is om hom op die Kaapse platteland as predikant te vestig, het haar seun, Alberthoma Meiring, weliswaar vanaf 1759 tot 1766 met Batavia as soldaat kennis gemaak.

Nadat mens die enkele sinne wat ds. Meiring oor die dood van sy vrou geskrywe het, gelees het en jy sluit jou oë, kan jy die droewige gebeurtenis in jou verbeelding sien afspeel: Toe sy begin siek voel, het sy na die bodek gegaan, haar man in die kapteinskajuit gaan besoek en hom „aangespreek"; daarna het sy gaan lê en nie weer na haar man op die bodek gegaan nie; toe het van die medepassasiers ds. Meiring na sy vrou in haar kajuit geneem; die egpaar neem vir ewig van mekaar afskeid terwyl sy aan haar man sê dat haar enigste bekommernis was dat sy „niet wel maghtigh" was om „haar ziel tot God op te heffen"; die hartseer wat ds. Meiring toe oorweldig het; dat hy toe na die bodek geneem is; die berig die volgende oggend dat sy eggenote gestorwe is; hy sien die skeepsvlag wat gehys word as teken van 'n sterfgeval en die kanonskoot wat gelyktydig met die vlaghysing afgevuur word; dan die lang wag totdat die lyk van sy geliefde vrou teen die aand se kant oor boord gestoot en aan die diep, donker water prysgegee word terwyl daar ondertussen nege kanonskote afgevuur word.

Dan word die vraag onwillekeurig gestel: hoe het die vader en die vier moederlose pastoriekinders op die siekte en afsterwe van die vrou en moeder gereageer. „In wat droefheit myn herte nedersonk kan een ijder begrypen", het ds. Meiring afsluitend geskrywe. „De kinderen liet ik boven by my komen, die van 't verlies weinigh gevoel hadden, maar myn kleine Wighten hebben my menighmaal de tranen uit de oogen gedrukt door de vragen waar is myn moeder en kan tot noch toe niet geloven dat se dood ware maar stelt vast dat se uitgegaan en wederkomen sal. Eens vroegh my't kind des naghts, Vader is myn moeder ook dood, ja sei ik se is dood, wel gaf 't my in andwoord, waarom is se dan niet levendigh gebleven? . . . Wat ons verder boven 't hooft hangt (nadat ons uiteindelik in Kaapstad aangekom het) zal de tyd leeren, ik hope de goede God sal onse Leidsman wesen en ons eindelyk verblyden naar so veel bedrukte en bedroefde daegen."

Alhoewel Maria Geertruida Meiring 'n watergraf êrens in die Atlantiese Oseaan vroeg in 1743 gevind het, het 'n groot aantal van haar nakomelinge van daardie jare af in Suid-Afrika gelewe en gewerk en het haar naam by haar afstammelinge na meer as twee eeue nog nie in vergetelheid geraak nie.

oOo

KATEGESE

TERMYNE VERSTRYK

Mense se leeftye gaan verby. Daarmee gaan hulle werk nie verlore nie. Hulle diens bly behoue al weet ons nie altyd hoe nie en al word dit nie altyd ervaar nie. Die Bybel sê alles gaan verby (Openb. 21:1, 6), maar dis nie te sê alles gaan verlore nie. Inteendeel: Alles bly behoue en word nuut gemaak (Openb. 21:5). So het ons in vorige artikels gesien dat sekere „vriende" in die kategese se termyne verstryk het, naamlik die Kort Begrip, die groen lesrooster, die lesuiteensetting-rubriek en die benaming „Sondagskool". Vandag wil ons 'n paar ander noem wat ook gaan. Hulle termyne is verstryk maar hulle diens sal bly bestaan.

DR. H. G. VAN DER WESTHUIZEN

Die „Superintendent" as 'n soort hoof-kontroleerder het ook goeie diens verrig, al herinner die naam te veel aan die verkeerde sending van die Engelse genootskappe. Daar moet goeie kontrole by elke kategese-eenheid wees. Die ouderlinge is daarvoor geroepe en dis hulle taak om toesig te hou. Maar hulle werk is warme, belangstellende, onderrigtende toesig; dié van mede- en hoofarbeiders op hierdie terrein van die kerk. Hulle werk is nie koue meganiese kontrole nie. Totsiens superintendent! Welkom Ouderling vir Kategese!

Ons dink ook aan Sondagskooltydskriffies wat diensbaar was soos „De Zondagschool" in 1920 en later „Weiding" en „Ons Kinderblad".

Daar is ook ander woorde of gebruike wat stadig of vinnig aan die uitgaan is, soos byvoorbeeld „onderwysers", „aanneme", diploma's, Bybelkennis-eksamen ensovoorts. Oor hierdie sake, hulle voordeel en nadeel, sal daar waarskynlik deur andere in hierdie rubriek nog gehandel word.

Graag wil ons in verband met die Bybelkennis-eksamen net nog iets meld. Dit is nog die gebruik deserdae om die eksamen georganiseerd en skriftelik in die hele kerk af te neem. Die gedagte is egter ook al genoem om dit 'n nuwe baadjie te gee sodra die kerk tevrede is dat die gemeentelike opsig oor die kategese doeltreffend funksioneer. Met die nuwe leerboek en kategese-inrigting behoort 'n rustige permanente patroon gemeentelik te ontstaan waardeur die opsig plaaslik inderdaad bevredigend sal kan wees. Die nuwe baadjie van die skriftelike Bybelkennis-eksamen behoort so van kleur te wees dat dit die oog vang ook van die kerk-vervreemde kind en ouer. Met ander woorde daar word gedink aan 'n bondige, duidelike en aantreklike korrespondensiekursus. Daardeur beoog ons om die kerk se doopkinders wat tog verbondskinders is, saam met hulle ouers en ook ander mense per pos te bereik. U weet baie mense sal in die toekoms al meer bereik word in sy posbus as in sy huis. Die vraag hier is, moet dit die kerk se kategese- of sy evangelisasie- of sy kersteningsmasjinerie wees wat hierdie projek gaan aanpak. Is dit nie miskien in samewerkende hoedanigheid van al drie nie?

Vir hierdie saak het ek gepleit op die ringsvergadering van Rustenburg 1966; ook met ander geleenthede en skrywes. Dit sal op sy tyd seker ingestel word. Miskien kan u reeds u mening oor hierdie saak in hierdie rubriek lig. Ons wil graag hê u as ouers, kinders en kategete moet aan die Raad vir Kategese, Posbus 2368, Pretoria, skryf oor enige saak wat u goeddink.

Ons wil nie vandag oor die meriete van die Bybelkennis-eksamen en die uitreiking van diploma's handel nie. Maar ons wil dankie sê vir hierdie vriende se waarde in die lewe van baie gelowiges. Maar ons is ook dankbaar dat die Here mense begeester het om genoemde sake te behartig. Ons dink aan ds. S. E. Young wat kalm en waardig vir baie jare, met diegene wat hom bystaan, die Bybelkennis-eksamen behartig het — en dit nog doen. Daar is seker min kerkmense wat nie weet dat hierdie vrome man hierdie taak verrig nie. En tog doen hy dit in stilte.

Weinig weet egter waar en hoe het die Bybelkennis-eksamen begin. Ons sê dankie aan dr. L. M. le Roux wat hierdie inligting beskikbaar gestel het. Die man wat op hierdie gebied die leiding geneem het, is iemand wat in soveel ander sake oor baie jare die leiding geneem het. En die Here het hom in sy hoë ouderdom nog steeds gespaar om met ons te wees, naamlik prof. H. P. Wolmarans. In 1924, vyftig jaar dus — 'n halfeeu gelede — was hy vir jare lank die hoofsuperintendent en sekretaris in hierdie verband. Hy het deur sy besprekings en notules rigting gegee aan die hele saak. Tereg word hy genoem „een van die grondlêers van ons kerklike onderrigsarbeid." (Le Roux.)

Termyne verstryk — dié van mense, sake en woorde. Maar wat gebeur het gaan nie verlore nie.

oOo

KATEGESE EN ANDER VERKONDIGING-GESTALTES

(a) Kategese en Sakramente:

Vanuit Mattheus 28:19 en Handelinge 2:42 trek die meeste kommentare die konklusie dat daar 'n noue verband bestaan tussen kategese en sakramentsbediening. As kategese verstaan word as verkondiging van die Woord, is dit duidelik dat ons al die

DS. M. J. DU P. BEUKES

dele van ons belydenisskrifte waar die besondere band tussen verkondigde Woord en sakramente gemeld word, ook kan betrek op die kategese. Die kategese as verkondigingsgestalte wil veral 'n besondere funksie verrig in die ruimte tussen doop en nagmaal.

Die kategese het sy vertrekpunt by of in die doop. Die kind word in die kerk in gedoop om vir ewig aan God te behoort. Hierdie werk van sy hande wil God nie laat vaar nie. Die objek eens gemaak tot sy eiendom wil Hy altyd bewaar as syne. Hierdie bewaring geskied langs die weg van die verkondigde Woord, ook in die gestalte van die kategese. Dit lei noodwendig na die punt waar God die betrokkene wil laat aansit aan sy tafel om hom of haar te voed met die brood en die wyn wat sigbaar getuig van Hom wat die brood is wat versadig tot in alle ewigheid. Om hierdie bewaring te doen maak God gebruik van ouers wat hulle met hulle doopbelofte tot hierdie bewaring in die vorm van onderrig, verbind het. Deur die doop het God getuig dat die kind wat gedoop is, kind van die verbond is. Om hierdie kind in die verbond te bewaar maak God in die besonder gebruik van sy kerk se verkondiging waarvan die kategese 'n integrale deel is.

Uit die doop kom die kategese voor. Aan die anderkant veronderstel die aansit aan die tafel van die Here dat die kategese reeds agter die rug is. Die nagmaal kan alleen ontvang word in die geloof. Geloof is nie maar net 'n vae gevoel nie, dit is kennis van die drie-enige God: Kennis in die sin van 'n vaste oortuiging en sekerheid dat ons heil alleen geleë is in Jesus Christus. Hierdie geloof wil God op sy

☐ Blaai om

KATEGESE EN ANDER VERKONDIGING-GESTALTES

☐ Vervolg van vorige blasy

eie wyse skenk. Hy wil dit skenk deur die verkondigde Woord waarvan die kategese deel is.

Reeds van die vroegste tye af, is die noue verband tussen kategese en sakramente raakgesien. Die ongedoopte heidene is gekatkiseer om daarna direk die doop te ontvang. In die geval van kinders wat reeds gedoop is, het die viering van die nagmaal direk na die kategetiese periode plaasgevind.

(b) Kategese en Erediens-Prediking:

In Handelinge 2:42 word die lewe van die eerste Christelike gemeente beskryf. Daar word vermeld dat die dissipels volhard het in die leer van die apostels, in die diens van die gebede, in die breking van die brood en in die gemeenskap. Laaste drie elemente is sonder enige twyfel elemente van 'n Christelike erediens. Die opvallende is dat die „leer” sig nie voltrek het buite hierdie ruimte nie maar daar binne. Selfs die prediking van Jesus Christus het altyd 'n didaktiese karakter geopenbaar naamlik prediking en leer (Matt. 4:23, 9:35 en Lukas 20:1). Die een is nooit van die ander geskei nie. Wanneer die apostels hulle verkondigingstaak in die wêreld moet gaan uitvoer, bewandel hulle dieselfde pad. Handelinge 5:42, Kol. 1:28 en 1 Tim. 4:13). Dit is hoegenaamd nie verregaande om te sê dat Jesus en die apostels se prediking altyd 'n kategetiese element bevat het nie. In Rom. 12:7 en 8 word die verskillende gawes of ampte vermeld, wat God self in die gemeente gegee het. Die gawe om te onderrig word nie agterweë gelaat nie. Die hele gebeure of omskrywing blyk volgens vers 1 af te speel in die ruimte van 'n Christelike erediens. Op grond hiervan moet ons sê hierdie verskillende gawes of ampte is die God gewilde verskeidenheid binne sy gemeente. Hulle is onderskei van mekaar maar nooit geskei nie.

Dat kakisasie en erediens onlosmaaklik aan mekaar verbonde is, het reeds duidelik geword uit die besondere bond wat bestaan tussen kategese en sakramente. Die doop word ontvang in 'n erediens en die nagmaal op geen ander plek nie. Die kategese wil daarom lei van die een erediens waar die hoop ontvang is, na die volgende waar die nagmaal bedien sal word. Kragtens God se genadeverbod behoort die kind tot die volk van God en behoort daarom op geen ander plek te wees as saam met hierdie volk nie, veral in die erediens waar God in die besonder met sy volk in ontmoeting wil tree.Reeds die Ou Testamentiese vaders het hierdie waarheid begryp en daarom lees ons telkens dat die kinders teenwoordig was in die vergadering van die volk Israel. Van die Joodse kind is verwag om die onderrigskole (die Beth-ha-Sefer en die Beth-ha-Midrasj) by te woon. In die gevalle waar daar nie sulke skole in die nabyheid was nie, was die ouers en die volk tevrede as die kinders net gereeld die eredienste bywoon. Die vroeë kerkgeskiedenis vermeld dat hulle wat uit die heidendom na die Christendom oorgekom het, die eredienste gereeld moes bywoon. Hierdie feit wou die kerkhervormers ook gestalte laat aanneem, deur ouers en kinders saam in die middagerediens te betrek onder die prediking van die Heidelbergse Kategismus. Gedurende die vroegste tye was dieselfde situasie in Suid-Afrika nog heersend. Die vraag kan tereg gevra word hoe kan verwag word katkisante moet na hulle geloofsbelydenis meelewende lidmate van die gemeente wees as hulle gedurende hulle katkisasie nie geleer is om die eredienste van die gemeente gereeld by te woon nie?

Kategese en Pastoraat.

Die verband tussen kategese en prediking is miskien nog in die verlede raakgesien, maar nie altyd die verband tussen kategese en pastoraat nie. Hierdie twee verkondigingsgestaltes is gewoonlik verdeel in twee waterdigte kompartemente. Die pastoraat is gesien as betreffende die reeds belydendes die kategese as betreffende die nog nie-belydendes. Dat die kategese ook die reeds belydendes betref is duidelik uit die feit dat kategese nooit 'n statiese punt bereik nie en uit die feit dat elke vorm van kerklike verkondiging altyd 'n kategetiese element bevat.

Die verband tussen kategese en pastoraat kom veral duidelik na vore in Handelinge 20:20. Met betrekking tot sy verkondiging sê Paulus dat hy hulle onderrig het in die openbaar en in hulle huise. Die „openbaar” gee getuienis van sy prediking en onderrig in die verskillende sinagoges. Die in „die huise” wil aanduiding wees van sy pastorale werksaamhede. In die huise moet eerder vertaal word met „van huis tot huis”. In Efesiërs 4:11 word melding gemaak van die verskillende ampsdraers in die gemeente. Die leraar en die herder neem hier 'n sentrale plek in. Die meeste kommentare is dit eens dat hier nie gepraat word van twee verskillende ampsdraers nie, maar een ampsdraer wat op twee verskillende wyses beskryf word. Die herder was tegelyk leraar en die leraar tegelyk herder. Met sy pastorale werk het die pastor nooit die kategese agterweë gelaat nie. Met sy kategese het die leraar nooit die pastoraat vergeet nie.

Die handhawing van die besondere band tussen kategese en pastoraat kan vir die kerk tot besondere vrug dien.

Die handhawing van hierdie verband sal besondere verantwoordelikheid meebring. Tydens huisbesoek sal die pastor altyd aan die kategese 'n besondere plek moet gee. Dit is juis daar waar hy in die besonder met ouers en kinders kan spreek oor die kategese. Tydens die kategese sal hy weer aan die anderkant die pastorale element sy regmatige plek moet gee. Miskien het dit dringend noodsaaklik geword dat daar tydens die katkisasie periode afsonderlike gesprekke met die katkisante gevoer sal word. Ook hier sal die onderrigtende element bewaar moet word en die gesprek nie vervlak word soos ons dit in metodistiese kringe aantref nie. Nie alleen die predikant sal tydens sy huisbesoek aan die kategese moet aandag gee nie, maar ook die ouderling. Kragtens sy opsigtaak is dit onlosmaaklik verbonde aan sy amp. Die probleem is egter dat die ouderling dikwels nie weet hoedanig die stand van die kinders se kategese is nie. Dit bring noodwendig mee, dat op een of ander wyse, die nodige inligting aan hom gegee moet word. Die juiste metode sal miskien wees dat die kategeet van elke kind in sy klas verslag gee aan die kerkraad. Hierdie inligting dra die kerkraad weer oor aan die ouderling van die wyk wat op sy beurt met die ouers en die katkisante gaan praat.

Kategese en Evangelisasie.

'n Noukeurige studie van verskillende begrippe in die Nuwe Testament het aan die lig gebring dat net soos prediking en kategese onlosmaaklik aan mekaar verbonde is, net so kategese en evangelisasie. Hierdie feit bring noodwendig mee dat die objek van die kategese nie alleen die kinders van gelowige ouers is nie, maar ook die heidene wat oorkom na die Christelike geloof. In die eerste Christelike kerk is die heidene buitendien eers na kategese met hulle doop in die gemeente ingelyf. Aangesien ons dikwels vergeet het dat die evangelisasie ook opdrag aan die kerk is, het die objek van ons kategese dikwels beperk gebly tot kinders wat uit gelowige ouers gebore is. Waar daar nog mense uit die heidendom oorgekom het na die Christendom, is hulle kategese so verskraal en hulle doop, wat hier na die kategese moet volg, so weggesteek, dat die wêreld nie meer weet en verstaan dat hierdie 'n normale wyse is waarop God mense tot sy kerk wil voeg nie.

Prinsipieel bestaan daar geen gronde op om hierdie kategese te verskraal tot die bybring van sogenaamde Bybelse feite nie. Daar bestaan geen rede waarom hulle juis van die eredienste verskoon moet word nie. Hier geld ook dat die hele raad van God verkondig moet word. Vanweë praktiese redes kan hier hoogstens sprake wees van afsonderlike klasse.

DIE KINDERS SE HERVORMER

Liewe maats, julle moet nie ongeduldig raak oor die uitslag van ons album-wedstryd nie. Die saak staan so: om Die Hervormer betyds te laat verskyn vir elke bepaalde maand, moet die bydraes omtrent twee maande voor die tyd gereed wees en aan die Redakteur gelewer word. Dit beteken dat ek nou in Januarie-maand aan April-maand se bydrae werk wat in Maart-maand sal verskyn. Dit is dus nou nog maar in die helfte van Januarie-maand en ek het sover nog net twee albums ontvang. Dit is die twee staatmakers Amanda Botha van Alberton en Johan Koekemoer van Bethlehem. Amanda vra dat ek haar album asseblief moet terugstuur as ons klaar gekies het. Dit sal ons sekerlik doen Amanda. En Johan vra dat die lesse net op een kant van die bladsy gedruk word, sodat dit makliker uitgeknip en ingeplak kan word. Ongelukkig Johan, is papier en drukwerk baie duur. Maar ek sal jou sê wat jy kan doen: vra vir jou diaken of daar nie elke maand ’n ekstra Hervormer oorgebly het wat jy vir die uitknipwerk kan gebruik nie. Ek is seker hy sal jou kan help. Tussen hakies, jou en Amanda se albums is pragtig en ek is trots op julle. Ek wys hulle hier vir ons predikant en vir al die diakens en ouderlinge. Een van die dae hoor julle weer van my.

Groete,

Oom Mike.

(Tussen hakies Johan, ds. Bolsenbroek was eens op ’n tyd in my Voortrekkerspan. Dit was ’n puik span en hulle naam was die Buffelspan van die Charl Cellierskommando in Pretoria. Sê asseblief baie groete vir hom.)

SEWE-JARIGES.
DERDE SONDAG VAN APRIL.

1. **Teks b van vraag 11:** Die hele skrif is deur God ingegee.

Verklaring: Die „skrif" beteken hier die Woord van God. En die woord van God is die Bybel. Die hele Bybel is eintlik ’n biblioteek wat uit 66 boeke bestaan. Die Bybel bestaan uit twee dele, naamlik die Ou Testament en die Nuwe Testament. As ons nou sê dat die hele skrif deur God ingegee is, beteken dit dat al die boeke van die Bybel die Woord van God is.

2. **Bybelse geskiedenis. Ou Testament, hoofstuk IV, punt 2.1.** Ons blaai na bladsy 11 van ons Bybelse geskiedenis en by punt 2.1. lees ons „Die geskiedenis van Abraham — Roeping en belofte (Genesis 12).

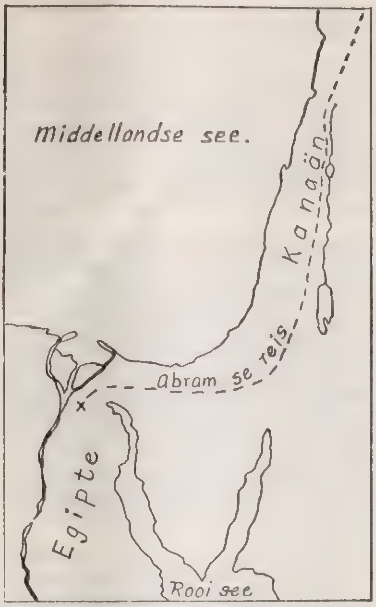

Abraham en sy familie het in ’n ver land gewoon. Sy vrou se naam was Saraï en sy pa se naam was Tera. Toe kom die Here na Abraham en sê vir hom hy moet wegtrek uit die land waar hy woon. Abraham (sy naam was toe Abram) en sy vrou en sy neef Lot het toe weggetrek soos die Here vir hulle gesê het. Tera was toe al dood. Hulle het getrek en getrek en in die land Kanaän gekom. Toe belowe die Here vir Abram dat Hy die land Kanaän vir hom en sy kinders en sy nageslag sal gee. Maar Abram en Saraï het geen kinders gehad nie. Tog het Abram alles geglo wat die Here vir hom gesê het. En Abram het op die plek waar hulle aangekom het, vir die Here ’n altaar gebou en ge-offer.

VIERDE SONDAG.

1. **Teks van vraag 12.** Op bladsy 24 van ons Geloofsleerboekie sien ons bo-aan die bladsy is vraag 12 en die teks wat ons moet leer, is die volgende: Hy wat in die Seun glo, het die ewige lewe.

Verklaring:

Ons is almal, kinders en grootmense, sondige mense. Ons doen elke dag van ons lewe sonde. Ons doen sonde op drie maniere: Ons dink slegte dinge, ons praat slegte dinge en ons doen slegte dinge. Om ons te red van die satan en die sonde en die slegte dinge, het God sy Seun na die aarde gestuur om ons te red. God se Seun is Jesus Christus wat aan die kruis vir ons gesterf het. As ons glo dat Jesus ons Verlosser van ons sondes is, sal God ons nie straf vir ons sondes en slegte dinge nie. Sy Seun Jesus Christus het vir ons sondes gesterf en ons skuld betaal. As ons dit glo het ons die ewige lewe. Dan sal ons eendag saam met Jesus vir ewig in die hemel woon. Daarom sê ons teks: Hy (seun of dogter of wie ookal) wat in die Seun (Jesus) glo, het die ewige lewe (in die hemel).

2. **Bybelse geskiedenis. Ou Testament, hoofstuk IV, punt 2.2.** Op bladsy 11 van ons Bybelse geskiedenis sien ons:

2.2. In Egipte.

Verlede Sondag het ons geleer dat Abram in die land Kanaän aangekom het en dat die Here die land Kanaän aan hom en sy kinders belowe het as ’n erfenis.

Daar het egter droogte en hongersnood in die land Kanaän gekom en Abram het al verder suid getrek tot hy verder CMFWYPSHRDLUUUUU later in Egipteland gekom het. Saraï was ’n baie mooi vrou en die koning van Egipteland het haar as sy vrou geneem. Die Here het hom egter gestraf, sodat hy Abram se vrou teruggegee het. Maar die koning het toe vir Abram laat roep en hom gevra om uit sy land weg te trek. (Kyk na die kaartjie dan sal julle sien waar Kanaän en Egipte is.)

AGT-JARIGES.
DERDE SONDAG — APRIL 1974.

1. **Teks van vraag 45.** Ons blaai na bladsy 44 van ons geloofsleerboekie en ons leer die volgende:

En Hy het alle dinge onder sy voete onderwerp en Hom as Hoof bo alle dinge aan die gemeente gegee.

Verklaring: God het Jesus na die aarde gestuur. Jesus is die Seun van God. Jesus verlos ons van die satan en sonde. Dit doen Hy omdat Hy vir ons aan die kruis gesterf het. Jesus het dus die wil van sy Vader gedoen. Daarom het God vir Jesus, sy Seun, opgewek uit die dood en Hom aan sy regterhand laat sit. En God het alle mense en dinge aan Jesus gegee. Almal moet dus gehoorsaam wees aan Jesus. Alles en almal is dus onderwerp aan Hom. Maar God het Jesus ook aangestel as Hoof van die gemeente. Die gemeente is al daardie mense wat in Jesus glo. Daarom noem ons ook ons kerk op aarde die gemeente van Christus. Dit is hulle wat aan Hom behoort.

2. **Bybelse geskiedenis. Ou Testament, hoofstuk XI, punt 2.**

Ons is besig met die geskiedenis van Moses. In die boek Levitikus lees ons van die tabernakel wat Moses gebou het of opgerig het, want dit is eintlik van linne en velle gemaak, soos ’n groot tent. ’n Tabernakel is ’n kerk.

☐ Blaai om

DIE KINDERS SE HERVORMER

☐ Vervolg van vorige blasy

Dit was dus 'n tentkerk wat Moses in die woestyn gemaak het. Ons lees verder in Levitikus van al die wette wat die kinders of volk van Israel moes onderhou en nakom. Punt nommer 2 handel oor die offerwette en ons lees daarvan in ons Bybelse geskiedenisboek op bladsy 29.

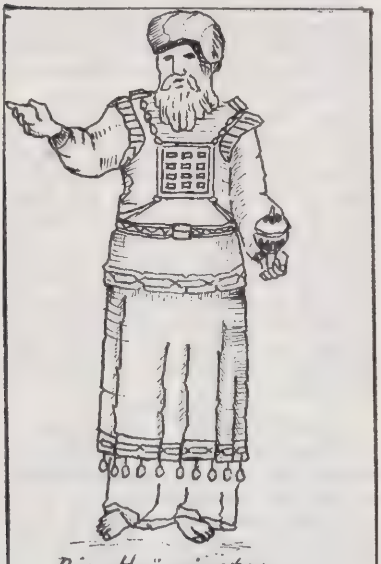

Die Hoëpriester.

Drie soorte offers word vir ons genoem. Die plek waar geoffer word, noem ons die altaar. Die drie soorte offers was die volgende: Spysoffer, dankoffer en skuldoffer.

VIERDE SONDAG.

1. **Teks b van vraag 46.** In ons Geloofsleerboekie blaai ons na bladsy 44 en ons leer die volgende:

b. En so sal ons altyd by die Here wees.

Verklaring:

Paulus, die groot apostel vertel vir ons hier hoe dit sal wees met die oordeelsdag. Die oordeelsdag is die dag wanneer Jesus op die wolke van die hemel sal terugkom om al sy gelowige kinders te kom haal, of ons nou kind of grootmens is, as ons in Jesus glo, is ons sy kinders. Jesus sal ons kom haal om saam met Hom altyd te wees. En nou sê ons teks vir ons dat ons daar in die hemel vir altyd saam met God sal bly. Altyd beteken vir „ewig".

2. **Bybelse geskiedenis. Ou Testament, hoofsuk XI, punt 3.**

Nou vat ons weer ons Bybelse geskiedenisboek en soek hoofstuk XI. Ons kry dit op bladsy 29 en punt 3 vertel vir ons van die tabernakelwette. In hakies daaragter staan Levitikus 8:10. Dit beteken ons kan dit oplees in die boek Levitikus, hoofstuk 8 en daarvan vanaf vers 10.

Moses het die tentkerk in die woestyn opgerig en ons het verlede Sondag geleer van die drie soorte offers wat op die altaar geoffer kon word. Nou beveel die Here vir Moses dat Aäron aangestel of gesalf moet word as hoëpriester. Die hoëpriester moes spesiale klere dra: 'n rok met gordel, tulband om die kop en 'n borstas met twaalf stene in. Aäron moes ook die eerste offer op die altaar offer. Die Here het 'n wonder laat gebeur. Hy het self die vuur vir die eerste offer van die hemel af aan die brand gesteek.

Die twee seuns van Aäron naamlik Nadab en Abihu het ook geoffer, maar hulle was ongehoorsaam en het op 'n vreemde manier, wat die Here nie beveel het nie, geoffer en toe is hulle deur vuur van die Here verbrand.

oOo

MONUMENTE
EN
GRAFSTENE

GEMAAK UIT DIE
BESTE PRETORIA - GRANIET

Word afgelewer en opgerig op
enige dorp en plaas.

PRYSE NA ELKEEN SE
VERMOË.

Pryse en Katalogus
op aanvraag!

J. P. E. ROODE
POSBUS 163 — FOON 308
ERMELO

GOEIE WERKE

☐ Vervolg van bladsy 26

MAAR, met net soveel klem moet gesê word dat die aanvaarding van hierdie geskenk, nie die vrypas is tot 'n roekelose en bandelose lewe nie. Dit beteken nie: Christus se werk was volmaak om van jou 'n kind van God te maak, sonder jou eie deugdevolle bydrae . . . daarom kan jy dus maar net sy werk aanvaar en verder vrolik in jou sonde volhard nie. Ons moet oppas dat die goed wat hier gesê word en vir ons dalk vanselfsprekend klink, nie tog miskien in ons lewenspraktyk waar is nie. Wat maak ek elke dag van my geloofslewe — hoe kom my geloofsbeslissing in my daaglikse lewe tot uitdrukking? Dit is die vraag wat ons moet beantwoord.

Dit is die kwessie rondom die goeie werke. Kom ons stel die probleem sommer baie kras: ons moet aanvaar dat ons goeie werke nie goed genoeg is om 'n bydrae te lewer tot ons saligheid nie. Hoe sal dit dan nou goed genoem kan word ná 'n mens die geloofskeuse vir Christus gemaak het? Miskien is dit juis die wonder van die genade dat God welgevallig kan oordeel oor die werk van 'n mens wat, geheilig deur die geloof in Christus, voor Hom staan. Ons kan dus die plek van goeie werke ook langs daardie weg vasstel. Dit is met ander woorde soos die Kategismus sê: werke wat deur die geloof voortgebring word. Want wanneer dit uit die geloof voortkom, is dit die geloof in Jesus Christus en sy geregtigheid — dit alleen kan ons daad tot goeie daad voor God maak.

Dit gaan dus baie duidelik nie so in die algemeen oor wat ons as goed of sleg beskou nie. Ons gaan volgende keer verder met hierdie saak.

oOo

Jehowa getuies verbrei nie die Christelike geloof

By geleentheid van die internasionale kongres van Jehowa Getuies in Düsseldorf in Duitsland het die kommissie vir sektes en wêreldbeskoulike vraagstukke van die Protestantse kerk van die Rynland in Duitsland kritiese stelling teen die Jehowa Getuies ingeneem. In 'n voublad deur die kerk uitgegee: „Jehowa Getuies aan die deur" word gewaarsku teen die ontvang van die Jehowa Getuies aan huis, omdat hulle die kruis van Christus verwerp en sy Godheid ontken. Daarby kom nog hulle streng anti-kerklike houding. Teenoor hierdie antichristelike sekte moet Christene duidelik getuienis van hulle geloof stel, so sê die Duitse kerk.

Die Hervormer

AMPTELIKE ORGAAN VAN DIE NED. HERV. KERK VAN AFRIKA

Geregistreer aan die Hoofposkantoor as 'n Nuusblad.

Uitgegee deur die
Ned. Hervormde Kerk
van Afrika.

Intekengeld: R1.20 per jaar.

Die blad verskyn aan die begin van elke maand. Stukke vir publikasie moet die redakteur op die allerlaaste bereik, dertig dae voor publikasie.

ADVERTENSIETARIEWE:
Geboortes, verlowings en huwelike R3.00 vir 'n maksimum van 60 woorde, en 3 sent per woord bo 60 woorde, vooruitbetaalbaar.

Handelsadvertensietariewe op aanvraag beskikbaar van:

Die Advertensiebestuurder,
DIE HERVORMER,
Posbus 18061 — Hercules.

Advertensies moet aan die advertensiebestuurder gestuur word nie later as 6 weke voor datum van publikasie nie.

As 'n foto geplaas moet word R7.00 ekstra vir die maak van drukkersblok.

Gedruk deur
N.H.W.-PERS,
Posbus 18061, Hercules.
Telefoon 77-2188/9.

Amptelike Berigte

BEROEPE PREDIKANTE:

Aangeneem:

Ds. P. A. R. C. van Wyk van Balfour na Losberg.

Ds. F. van Oosten na Westonaria.

Ds. G. C. van Staden van Bloemfontein-Wes na Krugersdorp-Noord/Tarlton.

Ds. F. H. van der Merwe na Kempten.

Bedank:

Ds. A. A. J. Swart van Klerksdorp-Oos na Durban.

Ds. B. J. Erasmus van Brakpan-Harmonie na Eendracht.

Ds. J. N. Wolmarans van Brixton na Witbank en Sasolburg-Suid.

Ds. H. T. van Deventer van Krugersdorp-Wes na Nigel.

Ds. L. A. Nel van Volksrust na Randfontein.

Ds. C. J. Botha van Vanderbylpark na Lichtenburg-Oos.

RINGSVERGADERINGE 1974:

In terme van Bepaling 9 tot die Kerkwet word lede van Ringsvergaderinge hiermee opgeroep na onderstaande byeenkomste. Ringskribas sal self verder alle besonderhede verstrek. Van ander Ringsvergaderinge is nog geen besonderhede ontvang nie. Reël met mej. A. Venter, Interne Oudit.

Ring van:

Bloemfontein 19-20 April, Dordrecht.
Bothaville 21-22 April, Hennenman.
Krugersdorp 29 April-2 Mei, Krugersdorp-Oos.
Trichardtsfontein 1-2 Mei, Pongola.
Suidwes-Afrika 3-5 Mei, Windhoek.
Rustenburg 7-8 Mei, Rustenburg.
Pretoria-Noord 6 Mei, 13-17 Mei, Pretoria-Tuine.
Heidelberg 13 Mei, Volksrust.
Bronkhorstspruit 16-17 Mei, Witbank-Suid.
Losberg 20-22 Mei, Losberg.
Wes-Kaapland 23 en 24 April, Wynberg.
Potchefstroom 16 Mei, Declerqville.
Pietermaritzburg 24 en 25 Mei, Durban.
Zuurfontein 27 en 28 Mei, Alberton.
Rhodesië 13-15 Mei, Gatooma.
Noordelike Pretoria 13-15 Mei, Villieria.
Germiston 30 April-2 Mei, Springs.
Pretoria 6 Mei Opening, 20-22 Mei, Pretoria.
Waterberg 21-22 Mei, Koedoesrand.
Heilbron 26-27 April, Vredefort.
Vereeniging 3-6 Junie, Duncanville.
Middelburg 26 April, Belfast.
Johannesburg 10-12 Junie, Kensington.

DOODSBERIGTE

IN MEMORIAM

Dit het die almagtige God behaag om die siele van hierdie ons tans gestorwe broeders en susters, tot Hom te neem. Hulle liggame is aan die aarde toevertrou in die vaste en sekere hoop van die opstanding tot die ewige lewe deur ons Here Jesus Christus wat die vernederende liggaam aan Sy verheerlikte liggaam gelyk sal maak.

In liefdevolle herinnering dink ons terug aan ons ontslape dierbares wat ons vooruitgegaan het en nou rus van hulle arbeid. Ons mis hull, maar treur nie oor hulle soos die ander wat geen hoop het nie. Ons dank God vir wat hulle deur sy genade beteken het.

VAN TONDER: Maria Elizabeth Adriana — Nooit sal ons die dag van 2 Januarie 1974 vergeet nie toe van ons weggeneem is ons dierbare moeder in die ouderdom van 85 jaar. Haar lyding was bitter, sewe weke in Krugersdorp hospitaal wat sy met geduld gedra het. Ons gun haar die soete rus. Haar plek is leeg, haar stem is stil, ons swyg o Heer, dit was U wil.

— Bedroefde eggenoot Frits van Tonder en kinders Willem en Anna du Toit, Kuilfontein.

BASSON: Elsie Johanna — Met liefdevolle herinneringe dink ons terug aan die vroeë môre van 1 November 1973 toe dit ons hemelse Vader behaag het om na Hom te neem ons teer en liefste mamma, ouma en groot-ouma in die ouderdom van 77 jaar en 3 maande. Ons gun haar die rus.

— Namens al haar verlangende kinders en kleinkinders, Peet en Ellie Snyman. Crosby, Johannesburg.

PIETERS: Frederik Petrus — Daar was geen afskeidwoord, geen vaarwel of groet. Die wond is diep en seer maar God is liefde, Hy regeer. Net die wat verloor het kan vertel van skeiding sonder vaarwel. Na een lange jaar van verlange bly ons bedroef maar berus in stilte.

— Treurende familie, mev. J. M. W. Pieters, kinders en kleinkinders, gemeente Eendrag.

LINGENVELDER: Hendrik Jacobus — Met teer en liefdevolle herinneringe aan my geliefde eggenoot en ons pappa en grootvader wat op 29 Maart 1969 van ons weggeneem is deur die dood. Hy rus sag.

— Bedroefde eggenote Kotie, kinders en kleinkinders. Maraisburg.

„Ek kan reis waarheen ek wil in ons land -en julle bring my terug vir net ⅕ van die prys wat ek betaal om daar te kom?!"

In konsessietye ja !

Die nuwe Spoorwegkonsessies word bereken teen die prys van 'n gewone enkelkaartjie plus 20% — die terugreis kos u dus inderdaad net ⅕ van die prys.

Konsessies geld *buite skoolvakansies* vir alle retoertreinreise, net waarheen u wil in die Republiek en Suidwes-Afrika — behalwe op die Bloutrein en die Drakensberg — en is onderworpe aan 'n minimum reisgeld van R9 (1ste klas) en R6 (2de klas).

Dis slim om in konsessietye te reis. Dis die stil tye van die jaar wanneer die skole aan die gang is, wanneer treine en hotelle nie oorvol is nie. Wanneer u boonop by sekere hotelle 25% afslag op buiteseisoentariewe kry ! En kinders onder 7 jaar wat volwassenes vergesel, ry verniet.

U bereik u bestemming uitgerus en reg vir plesier. In vandag se gejaagde lewe is treinry die rustige manier van reis.

Konsessiekaartjies is nou geldig vanaf die dag van uitreiking — die dag waarop die vertrek-rit moet begin — tot middernag op die laaste dag van die laaste konsessietydperk van die jaar. Geen konsessiereis mag op 'n Vrydag, Saterdag of Sondag begin nie en moet binne een van die konsessietye val. Die heen- en terugreise mag nie onderbreek word nie.

Konsessietye

23 Jan. tot 26 Maart '74
24 April tot 20 Junie '74
31 Julie tot 19 Sept. '74
9 Okt. tot 3 Des. '74

Suid-Afrikaanse Spoorweë

Volle besonderhede is te kry by alle stasies, S.A. Spoorwegreisburo's of u reisagent.

VZ 73/6959/1

Hoe veilig is
u gesin?

Laat
RENTMEESTER
u help om
volkome rekenskap
te gee van u
rentmeesterskap

Rentmeester

VERSEKERAARS BEPERK

Hoofkantoor: Rentmeestergebou, Bosmanstraat 218, Pretoria.
Tel. 48-5020

VOLLEDIG BEPLANDE LEWENS-VERSEKERING VERSKAF GEMOEDSRUS

adverte 9391/a

'N GROOT BELEGGING

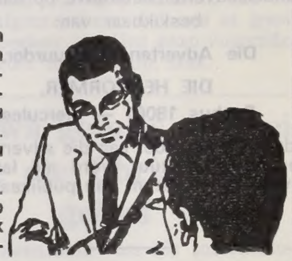

Ja, na die koop van 'n huis is die aankoop van 'n nuwe motorkar waarskynlik die grootste besteding van geld wat u in 'n leeftyd sal maak. Die handelaar by wie u koop, behoort 'n onberispelike reputasie te hê. Ons is op reg trots op ons s'n — 53 jaar lank reeds dien ons die motor publiek van Pretoria.

CHEVROLET DE VILLE — CONSTANTIA — KOMMANDO — CHEVROLET 4100 — 3800 — 2500 — FIRENZA — OPEL MANTA

Alderson + Flitton

Pretoriusstraat 405 — — — — — Tel. 48-2611
Hildastraat 427, Hatfield — — — — Tel. 74-5971

Santam Bank
betaal die meeste toelaatbare rente op u belegging

8%
p.j. vir 12 maande

8,5%
p.j. vir 24 maande

9%
p.j. vir 5 jaar (skuldbriewe)

die geldskakel in u midde

SANTAM BANK BEPERK (Geregistreerde Algemene Bank)

deVOS 535/151AR

Rondalia Bank Finansier Huurkope

MOTOR!
BAKKIE!
WOONWA!

Rondalia

Ons kan u dit help koop.
Skakel of kom sien ons dadelik!
Takke en agentskappe
oor die land.

Rondalia Bank Beperk

(Geregistreerde Spaarbank) Hoofkantoor:
Visagiestraat 174, Pretoria. Tel. 48-2651.

VZ74/2642/1

Sien u iets hier wat u wil hê?

Volkskas kan u help om dit en ander dinge op huurkoop te bekom.

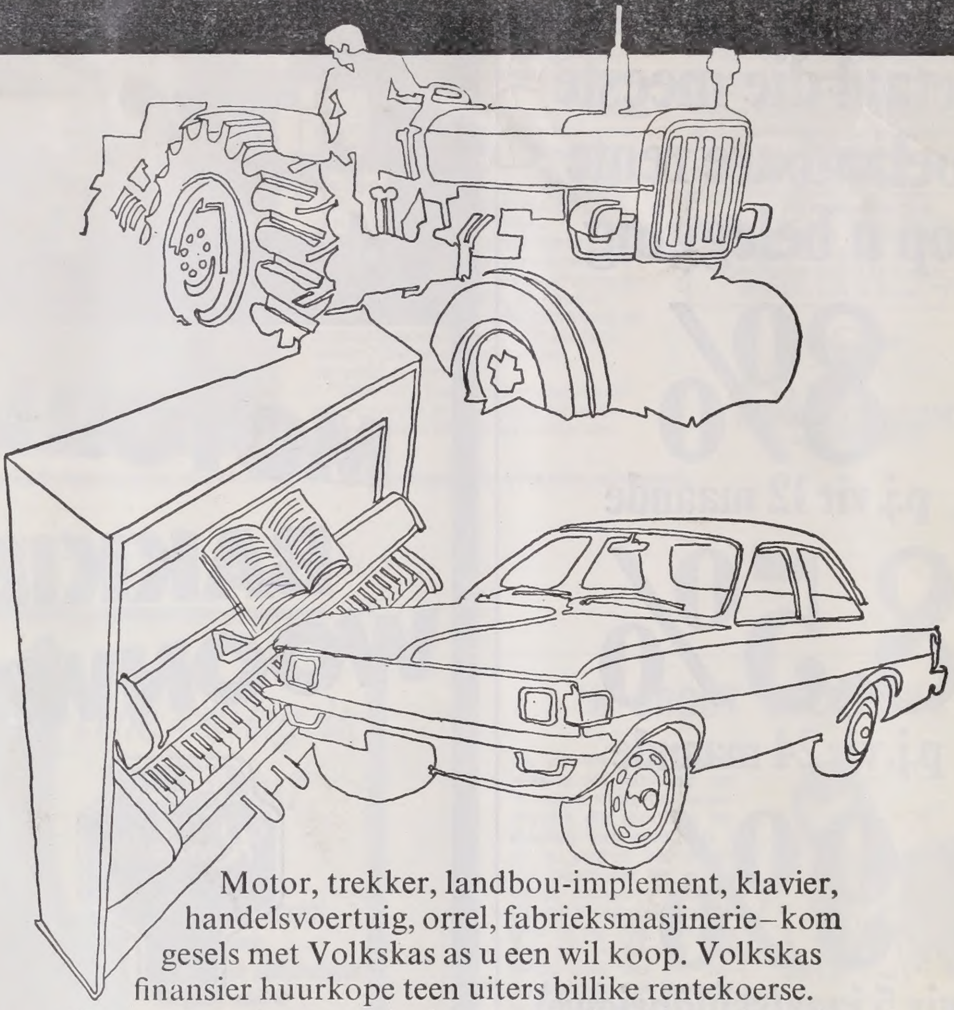

Motor, trekker, landbou-implement, klavier, handelsvoertuig, orrel, fabrieksmasjinerie – kom gesels met Volkskas as u een wil koop. Volkskas finansier huurkope teen uiters billike rentekoerse. (En wat meer is, ons stel u in staat om kontant te koop.)

U voorsien net die deposito, ons voorsien die res van die koopsom en dan betaal u ons terug in paaiemente. Besoek sommer vandag nog u Volkskas-tak.

Dit kan die vervulling van u wens beteken.

ARBEIDSSAAMHEID VOLKSKAS

(Geregistreerde Handelsbank)

VZ 74/2639/2